

ΙΠΠΟΤΑΙ ΤΟΥ ΣΤΕΡΕΩΜΑΤΟΣ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

(συνέχεια ἴδε φυλλ Ζ')

— Δὲν ἔχετε ἄλλο νὰ μοῖ εἰπῆτε; ἐρώτησεν ὁ Ἀγγλος.

— Ὡς ὁ μυστικὸς σύμβουλος τοῦ εὐγενεῦς κόμητος, χρεωστῶ, μυλόρδε, νὰ σιωπήσω, εἶπε κατηγρῆς ὁ Ἀσκάνιος. — Ἀλλ' ὡς λοχαγὸς τῶν ἵπποτων τοῦ Στερεώματος. . .

Ὁ Φανσαῦος τῷ ἐπέβαλε δι' ἐνὸς νεύματος σιωπὴν, καὶ ἔκρουσεν ἐκ νέου τὸν κώδωνα. Ἐν τῷ ἅμα ὁ Βαλθάσαρ ὑπανοίξας τὴν θύραν, ἔδειξεν εἰς αὐτὴν τὸ πλατὺ πρόσωπόν του· ὁ δὲ Λόρδος ἐστράφη πρὸς τὸ κιβώτιόν του, τὸ ἥνοιξε, καὶ εἰς τοὺς τεθαμβωμένους τοῦ Ἀσκανίου ὀφθαλμοὺς ἔδειχθη ὑπεροργγος σωρὸς χρυσῶν νομισμάτων παντοίου μεγέθους.

— Κράζε τὸν Σίρ Οὐίλλιαμ, εἶπεν ὁ Φανσαῦος πρὸς τὸν Βαλθάσαρ.

Ὁ Βαλθάσαρ ἐξῆλθε, καὶ ὁ Λόρδος ἐμέτρησεν ἑκατὸν γινέας εἰς τὴν γωνίαν τῆς τραπέζης. Ἀφ' οὗτος ἐκπλήξιν τὸν ἐθεώρει ὁ Παταῦος, καὶ δι' αὐτομάτου κινήσεως ἀνοιγοκλειομένη ἡ χεὶρ του, ἐφαίνετο ὡς θέλουσα νὰ ψάσῃ τὸν χρυσὸν τοῦτον, καὶ ἡ κεφαλὴ του ἐθερμαίνετο εἰς τὴν θέαν του.

Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ὁ γραμματεὺς προέκυψεν εἰς τὴν φλιάν μιᾶς τῶν θυρῶν αἰτίνες ἐκονώνου μετὰ τῶν ἰδιαίτερον οἰκημάτων τοῦ Λόρδου. Ὁ Ἀσκάνιος ἔστρεψε πρὸς αὐτὸν τὸ βλέμμα, καὶ ἔμεινεν ὡς ἀπολελιθωμένος. Ἄρτι δ' ἦνοιγε τὸ στόμα διὰ νὰ προσφέρῃ ἐκπλήξεως ἐπιφώνημα, ἀλλ' ὁ γραμματεὺς ἔθεσε τὸν δάκτυλόν του ἐπὶ τὸ στόμα.

— Μ' ἐκράξατε, Μυλόρδε; εἶπε προχωρῶν βραδέως πρὸς τὸν Φανσαῦον.

— Καθῆσθε, Σίρ Οὐίλλιαμ, καὶ προσθέσατε εἰς τὴν ἐπιστολήν μου ἐν ὑπεροργγῇ. « Ἀπόψε ἡ Ἰσαβέλλα τῆς Σαβαυδίας Νεμούρης θέλει γίνεαι ἄφαντος. Θὰ τὴν ἀρπάσουν εἰ βασιλικοὶ Περίπολοι. Τὸ σῶμα τοῦτο εἶναι πωλημένον εἰς τὴν Ἰσπανίαν. Οὐδεμία ὑπόψια δὲν θέλει βαρύνει ἐπὶ τὴν κυβέρνησιν τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλεῦς Καρόλου, ὃν Κύριος διαφυλάττει ἐν χαρᾷ καὶ υγείᾳ. »

Ὁ Σίρ Οὐίλλιαμ ὑπήκουσε.

— Κύριε λοχαγέ, ἐπανελάθεν ὁ Λόρδος μὲ φωνὴν ἐμβριθή, ἡ Ἀγγλία εἶναι ἔθνος γενναῖον, διότι εἶναι ἰσχυρόν. Ἀντὶ νὰ ὠφεληθῇ ἀπὸ τὴν δεινὴν τῆς Πορτογαλλίας θέσιν, ὅπως στηρίξῃ ἐπ' αὐτῆς τὴν ἐπιβροήν της, προσπαθεῖ ἐξ ἑναντίας καὶ ἀγωνίζεται ὅπως ἐλαττώσῃ τὰς δυσχερίας τοῦ δυστυχοῦς τούτου τόπου. Ἡ βασίλισσα εἶναι πέτρα σκανδάλου ἐν μέσῳ τῶν ἀναβραζόντων κομμάτων· ἐπομένως ἡ βασίλισσα θὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Γαλλίαν. . . ἐκτὸς ἀν' ἣν ἐλεε συμβῇ καθ' ὅδον ἀξιοθρήνητόν τι δυστυχίημα. . . Μετὰ δὲ ταῦτα θέλομεν φροντίσει περὶ τοῦ τρόπου τοῦ νὰ συμπληρώσωμεν τὸ ἔργον μας, ἀνακαλοῦντες τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν εὐημερίαν εἰς τὸν δυστυχῆ τοῦτον τόπον, πρὸς ὃν ἡ Ἀγγλία μητρικὸν αἰσθάνεται φίλτρον.

— Καὶ τίς θ' ἀρπάσῃ τὴν βασίλισσαν;

— Ἡ γενναϊότης σας, Κύριε Λοχαγέ.

— Ὁ Κύριος Λόρδος φαίνεται πολὺ βέβαιος περὶ τούτου.

Ὁ Φανσαῦος δὲν ἀπεκρίθη ἀμέσως. Ἀλλ' ἀναγνούς ἐκ νέου προσεκτικῶς τὸ γράμμα καὶ τὸ ὑστερόγραφον, ὑπέγραψεν ἀμφότερα, ἐσφράγισε τὴν ἐπιστολήν, καὶ καλέσας τὸν Βαλθάσαρ,

— Ἀνάβα εἰς τὸν ἵππον, τῷ εἶπε, καὶ τρέξε νὰ προσθάσῃς τὸν πλοίαρχον Σμιθ, πρὶν ἀποπλεύσῃ, καὶ δός τῷ τὸ γράμμα τοῦτο. Ἄν τὸ ἐπιτρέπωσιν ἡ θάλασσα καὶ ὁ ἄνεμος, ἃς κινήσῃ ἀνυπερθέτως.

Τοῦτο δὲ εἰπὼν, ἐστράφη πρὸς τὸν Ἀσκάνιον.

— Βλέπετε, τῷ εἶπε.

— Βλέπω, Μυλόρδε, ὅτι ἀναγγέλλετε ὡς γενόμενον πρᾶγμα ἀκόμῃ ἀναποφάσιστον.

Ὁ Φανσαῦος ἐλείπε μὲ τὴν χεῖρά του τὰς πυρρὰς τρίχας, τὰς ὀρθομένους ἐπὶ τοῦ πώγωνός του.

— Μ' ἐξηγήσατε χιλίας γινέας, ἐπανελάθεν ἀποτόμως καὶ ἐπιτακτικῶς. Ἰδοὺ ἑκατὸν. . . Μὴ τὰς λαμβάνητε ἀκόμῃ. . . Σὰς γνωρίζω, κύριε Λοχαγέ, καὶ δὲν ἔχω ἐπιστοσύνην ἀπεριόριστον εἰς τὴν πίστιν σας.

— Πῶς; τί δηλοῖ τοῦτο; ἠθέλησε νὰ διαμάρτυρηθῇ ὁ Μακαρόνης, στρίπτων εἰς ἀρεϊμάνιον καμπύλην τὸν μύστακά του.

— Σιωπή! Ἡ Ἀγγλία εἶναι ἔθνος γενναῖον, — ἀλλὰ δὲν ἀγαπᾷ νὰ θάπηται ματαίως. . . Πῶς ὀνομάζεται ὁ ὑπολοχαγός σας;

— Ἐμμανουήλ Ἀντουεζός.

Ὁ Φανσαῦος ἔλαβε τὸν κάλαμον, τὸν ἔβαψεν εἰς τὸ μελανοδοχεῖον, καὶ τὸν ἐπρόσφερεν εἰς τὸν Παταῦον.

— Γράψατε, τῷ εἶπεν.

— Ἀλλὰ, Μυλόρδε. . . !

— Γράψατε!

Ὁ Μακαρόνης ἠτοιμάσθη, καὶ ὁ Φανσαῦος τῷ ὑπηγόρευσε.

« Ὁ Κύριος Ἀντουεζός θέλει ἐκλέξει εἰκοσι στρατιώτας ἐκ τῶν τολμηροτέρων, καὶ θέλει τοὺς φέρει ἀπόψε εἰς τὴν πλατεῖαν τῶν ἀνακτόρων Χαβρέγας. Ἐκεῖ θέλει τῷ ἐμφανισθῇ ἀνθρωπός τις, καὶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου θέλει λάβει καὶ ἐκτελέσει τὰς διαταγὰς, ὡς ἀν' ἣμιν ἐγὼ ὁ ἴδιος. Ὁ ἀνθρωπος οὗτος θέλει ἀκούει τὸ ὄνομα Σίρ Οὐίλλιαμ. . .

— Τίς εἶναι οὗτος ὁ Σίρ Οὐίλλιαμ; ὑπέλαβεν ὁ Ἀσκάνιος.

— Ἐγὼ εἶμαι, εἶπεν ὁ γραμματεὺς.

— Σεῖς! . . . ἀνέκραξεν ἀκουσίως ὁ Παταῦος.

Ἀλλὰ ταχὺ καὶ δραστήριον σχῆμα τοῦ γραμματέως τῷ ἔκοψε τὸν λόγον.

— Σίρ Οὐίλλιαμ, ἔστω! ἐμυρμούρισεν. — Ἐπειτα;

— « Θέλει δοθῇ μεγάλη ἀνταμοιβή, » ὑπηγόρευσε ὁ Φανσαῦος. — Τώρα, τὴν ὑπογράψῃν σας.

— Θὰ ἔχω τὰς ἑκατὸν γινέας; ἐρώτησεν ὁ Παταῦος πρὶν ὑπογράψῃ.

— Λάβετέ τας, ἐδικαί σας εἶναι.

Ὁ Μακαρόνης τὰς ἔλαβε καὶ ὑπέγραψε,

— Καὶ τώρα, εἶπεν ὁ Φανσαῦος, σὰς φιλοξενούμεν μέχρις αὔριον τῆς πρωίας. . . Σεῖς δὲ, Σίρ Οὐίλλιαμ, τρέξατε εἰς τὸν στρατῶνα τῶν ἵπποτων τοῦ Στερεώματος.

— Ὁ Οὐίλλιαμ, εἶπε μεμψιμοιρῶν ὁ Μακαρόνης.

Ὁ διάβολος εἶναι.

Ὁ Γραμματεὺς ἐτυλίχθη τότε εἰς πλατὺν μανδύαν, κρύπτοντα τὸ ἥμισυ τοῦ προσώπου του, καὶ ἀνέχωρσε.

Πρὸ τῆς πύλης εἰς τὸν δρόμον εὔρε τὸν Βαλθάσαρ ἀναβαίνοντα εἰς τὸν ἵππον του.

Ὁ Βαλθάσαρ ἐκέντησε τὸν ἵππον, καὶ ἔφυγε τρέχων. Ἀλλ' ἀντὶ νὰ καταβῇ πρὸς τὸν λιμένα, διευ-

θύνθη διὰ τῶν σκολιῶν ἐδῶν τῆς ἄνω πόλεως, καὶ ἐστάθη ἐμπρὸς εὐρυχώρου καὶ σεβαροῦ τινος οἰκοδομήματος, καὶ ἔκρουσε τὴν θύραν.

Τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο ἦν ἡ μονὴ τῶν Βενεδικτίνων τῆς Λισαβώνας. Ὁ θυρωρὸς μοναχὸς ἦλθε καὶ ἤνοιξε τὴν θυρίδα.

— Τὸν μοναχόν! εἶπεν ὁ Βαλθάσαρ.

Καὶ ἀμέσως ἡ πύλη τῆς μονῆς ἠνοιχθή.

Γ.

Τὸ Κελλίον.

Ὁ ἄνθρωπος ὃν ὀνομάσαμεν μέχρι τοῦ δε τοῦ Μοναχόν, καὶ ὅστις ὑπὸ τοῦτο καὶ μόνον τὸ ὄνομα ἦν ἐν Λισαβῶνι γνωστὸς, διετέλει τὴν σιγμὴν ταύτην μόνος, ἐν θαλάμῳ μετρίου μεγέθους, σχεδὸν γυμνῷ, συνεχῇ πρὸς τὸ οἶκημα τοῦ Ῥούη Σούζα Μυκέδου, ἡγουμένου τῶν Βενεδικτίνων τῆς Λισαβώνας. Κατ' ἰδιαιτέραν τοῦ ἡγουμένου ἄδειαν, δὲν διῆγεν ὡς εἰ λοιποὶ μοναχοί. Εἰς τὴν ἐκκλησίαν δὲν εἶχεν ἐξομολογητήριον φέρον τ' ὄνομά του μὲ γοιθικά γράμματα ἐπιγεγραμμένον εἰς τὸ μέλαν δρυῖνόν του ὑπερύμνον. Ποτέ τις δὲν τὸν εἶδεν ἱερουργοῦντα, καὶ εἰς τὸν ὄρθρον ἢ τὸν ἑσπερινὸν πολλάκις ἔμενε τὸ στασιδίον του κενόν.

Βραδέως ἐβάδιζεν ἄνω καὶ κάτω εἰς τὸ κελλίον του, καὶ ἐνότιε τὰ χεῖλη του ἐπρόφερων λέξεις ἀνάρθρους. Προσθύχετο, ἢ κοσμικοὶ λογισμοὶ τὸν ἠτχόλουν;

Ἄν καὶ ὁ μοναχὸς ἦν καλὸς χριστιανὸς, καὶ δουλεύων τῷ Θεῷ ἀνηκόντως, ἀλλ' ἢ δευτέρα τῶν ὑποθέσεων τούτων μᾶς φαίνεται πιθανωτέρα, καὶ οὕτω θέλει φανεῖ καὶ εἰς τὸν ἀναγνώστην, ὅταν μάθῃ ὅτι ἡ πανοσιότης του μετὰ τὸν Α. Φανσαῦον ἐπεσεφόθη τὸν βασιλέα, ὠμίλησε μετὰ τοῦ Ἰνφάντου, τοῦ ἀδελφοῦ του, καὶ ἔμεινεν ὅλην ὥραν ἐν μυστικῇ συνδιαλέξει μετὰ τοῦ κίμηςτος Καστελμελχώρου. Καὶ εἰ τρεῖς δὲ, εἰ καὶ ἐπὶ διαφορῶν μὲν, ἀλλὰ τῶν ἀνωτάτων βαθμίδων τῆς κοινωνίας ἱστάμενοι, τὸν ἐδέχθησαν ἐπίτης μὲ σέβας. Ὡς καὶ ὁ δυστυχὴς Ἀλφόνσος αὐτὸς, διέκοψε τὰς παιδαριώδεις διασκέδασεις του, διὰ νὰ τῷ ζητήσῃ τὴν εὐχὴν του.

Πανταχοῦ, καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ βασιλέως ἀκόμη, ὁ Μοναχὸς ἐφόρει πάντοτε τὴν ὑπερμεγέθη καλύπτραν του, ἣτις ἔκρυπτεν ἐντελῶς καὶ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ πρόσωπόν του, καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο νὰ καυχῇ ὅτι εἶδε ποτὲ τὴν φυσιογνωμίαν του. Μόνον δ' εἰς τὸ βῆλος τοῦ σκοτεινοῦ ἐκείνου χωνεῖται ἐστὶλθεν ἡ φλογερὰ καὶ ἐπιτακτικὴ ἀστραπὴ τοῦ μέλανος ὀφθαλμοῦ του, καὶ ἐφαίνοντο κυματοῦντες οἱ βόστρυχοι τοῦ λευκοῦ πώγωνός του. Ὅτε διήρχετο τὰς ὁδοὺς, εἰ εὐγενεῖς ἔκλινον ἐμπρὸς του τὴν κεφαλὴν, εἰ πολῖται ἀπεκαλύπτοντο, καὶ ὁ λαὸς ἐφίλει τὰ κράσπεδα τοῦ μανδύου του.

Καὶ τὸν ἐφοβοῦντο μὲν οἱ εὐγενεῖς, περίεργοι δὲ ἦσαν οἱ πολῖται νὰ γνωρίσουν τὰ κατ' αὐτὸν, ἐν δὲ κίνημα τῆς χειρὸς του, καὶ ὁ λαὸς παρέδιδεν εἰς τὰς φλόγας τὴν Λισαβῶνα.

Ἀλλὰ τοῦ λαοῦ εἶχε μεγάλως αὐξήσει καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ τέλμη κατὰ τὰ ἐπὶ τὰ τελευταῖα ἔτη, διότι συνέθη ἐν Λισαβῶνι ὅτι συμβαίνει πανταχοῦ ἐν ἡμέραις συμφορᾶς· οἱ μὲν εὐγενεῖς, ἀνεπηρέαστοι μέιναντες, ἀπεσύρθησαν εἰς τὰ κτήματά των, ἀλλ' οἱ ἄστοι, ἀποδεκατιζόμενοι ὑπὸ τῆς πενίας, προσετέθησαν εἰς τὸν ὄχλον, ὥστε ὁ ἄλλοτε ἐλεῶν, ἐξ ἡ σήμερον ἐξ

ἐλεημοσύνης. Ἡ αὐλὴ, τὸ αὐλικὸν ταμεῖον, ἐλεηλατεῖτο ἀναιδῶς, καὶ δὲν ἐδύνατο ν' ἀνακουρίσῃ τὴν κεινὴν δυστυχίαν, τὰ πολυάριθμα μοναστήρια πολλὰ ἐζήτησαν καὶ ὀλίγα ἐδίδον, καὶ εἰ πλείστοι τῶν μεγιστάνων, μόλις ἐπαρκούντες εἰς τὸ βαθμὸς τῶν τὰς ἀνωτέρας ἀνάγκας, προσέτι δὲ καὶ προσβεβλημένην τὴν φιλοτιμίαν των αἰσθανόμενοι ὑπὸ τοῦ εὐνοουμένου Καστελμελχώρα, ψυχρὰς δὲ ὑποδοχῆς παρὰ τῇ αὐλῇ τυγχάνοντες, συμφέρον εἶχον νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν ἐπιχειρήσασιν.

Διὰ τοῦτο ἐλασιν ἡν ἡ κατάστασις τῆς πενίας καὶ ἀμυχανίας οὐ μόνον τῶν ἀργῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' ἀκόμη καὶ αὐτῶν τῶν μικροπόρων, καὶ ὅλων τῶν συντεχνιῶν. Ὅλοι οἱ χρηματικὴν τινα περιουσίαν κατεχόμενοι ἀκόμη, τὴν κατέκλειον ἐπιμελῶς, καὶ οὐδὲ ὁβολὸν δὲν ἐδάνειζον. Οἱ ἰδιοτελέστεροι, λόγῳ προνήτεως, ἔκλεισαν τὴν θύραν τοῦ ἐργαστηρίου των, καὶ ἀπέβαλον τοὺς ἐργάτας των. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι τούτων εἰς ἦν καὶ ὁ Γάσπαρ Ὑρτας Βάζος, συντεχνιάρχης τῶν σκυτοτόμων, βυρσοδεψῶν, δερματοργῶν καὶ λευκαντῶν τῆς Λισαβώνας. Οἱ ἐργάται δὲ αὐτοῦ μετὰ πολλοῦ πλήθους ἄλλων ἀποδελθόντων ὑπὸ τῶν συναδελφῶν του, ἀπετέλουν ἀναριθμητὰ στίχη τυχεδιωκτῶν, οἵτινες κυρίως ἦσαν τῆς Λισαβώνας οἱ ἀρχοντες· ἀρχὼν δὲ αὐτῶν ἦν ὁ Μοναχός.

Ἦν δὲ βασιλεὺς τοῦ ὄχλου ὅλου τούτου ὁ Μοναχός, διότι ὅλος οὗτος ὁ ὄχλος δι' αὐτοῦ ἔζη, — δι' αὐτοῦ μόνου. — Ὁ Μοναχὸς ἠγάρασε τὸν λαὸν τοῦτον. Αἱ καθημεριναὶ του εὐεργεσίαι ἀνεπλήρουν τὴν παρελθούσαν εὐημερίαν. Οἱ ἀπόστολοι του ἦσαν πολυάριθμοι καὶ δραστήριοι, παρεμβύθουν ὅλας τὰς συμφορὰς, ἀνεκούριζον ὅλας τὰς δυστυχίας.

Ἀρ' οὐ δ' ἐξήραινεν τὰ δάκρυα καὶ ἄντ' αὐτῶν ἔφερν τὴν χαρὰν, τότε ἔλεγον.

— Ὁ χρυτὸς οὗτος, ὅστις πράυνει τὴν πείναν σας, θεραπεύει τὰς πληγὰς σας, ἀπομάττει τῶν γυναικῶν σας τὰ δάκρυα, καλύπτει τῶν παιδῶν σας τὴν γυμνότητα, ὁ χρυτὸς οὗτος εἶναι τοῦ κυρίου ἡμῶν, ὁ δὲ κύριος ἡμῶν εἶναι ὁ μοναχός. Εὐγυνωμονεῖτε, καὶ περιμένετε τὴν ὥραν θεᾶ ὅς σας χρειασθῇ.

Τοιοῦτοτρόπως ὁ ὄχλος οὗτος αἰωνίως ἐν ἀεληπισίᾳ βεβυθισμένος, καὶ αἰωνίως σωζόμενος, ἐκυριεύατο ὑπὸ ζωηροτάτης ἀγάπης πρὸς τὴν χεῖρα, — τὴν καθ' ἐκάστην ἰδίαν χεῖρα, — ἣτις παρενετίθετο μετὰ αὐτοῦ καὶ τοῦ βαρᾶρου τῆς ἀπολείας. Ἦν δὲ ἡ ἀγάπη του τοσοῦτον θερμότερα ἐνταῦθα, ὅσω πικρότερον ἦν τὸ μῖτρός του ἀλλαχού, ὅπου, ὅσον δήποτε καὶ ἂν ἀνύψου τὸ βλέμμα του, δὲν εὕρισκεν ἀντικείμενον ἄξιον ἢ προσπαθείας τῆς σεβασμοῦ.

Ὁ βασιλεὺς ἦν παράφρων, καὶ σκληρὸς ἐν τῇ παραρροσύνῃ του· ὁ δὲ βασιλόπαις, οἰκουρῶν ἐν τοῖς ἀνακτόροις καὶ μαμακρυσμένος ἀπὸ τὰ πράγματα, ἐθεωρεῖτο μὲν ὡς νεανίας εὐγενεὺς χαρακτήρος, ἀλλὰ δὲν εἶχε κατορθώσει νὰ περιποιηθῇ εἰς ἑαυτὸν τὴν συμπάθειαν καὶ τὴν εὐκλειαν ἣν χορηγεῖ τῆς δυστυχίας ἡ καρτερικὴ ἀνοχή. Ἐμμένων εἰς μεψήμιον σιωπῇ, ἀντέταττε ψυχρὰν ἀπάθειαν εἰς τὰς ἀδικίας ὑβρεῖς τοῦ αὐλικῶ, καὶ ἐφαίνετο διαφλογόμενος ἀπὸ ἔρωτα πρὸς τὴν νέαν βασιλίσσαν· καὶ αὐτὴν δὲ τὴν δύστονον, ὅσον θελκτικὴν καὶ ὡραίαν καὶ ἂν τὴν ἐθλεπεν, ἀλλ' ὀλίγον τὴν ἐγνώριζεν ὁ λαός. Καὶ ὁ μὲν Ἀλφόνσος ἤκουε κατάρως διὰ τὸν βάρβαρον πρὸς αὐτὴν τρόπον του, ἢ δὲ βασιλίσσα διευθύνθη εἰς τὴν Ῥώμην, ἐξικιτητάμενη τὸ διαζύγιον, καὶ ἐν τούτοις παρηγορεῖτο ἀπὸ τὸ πρὸς αὐτὴν σέβας τῶν εὐγενῶν. Τέλος τὸν αὐλικὸν Καστελμελχώραν ἀπεστρέφετο ὁ λαός.

ὥς μιτῇ πάντα υποδέσμετον τύραννον, καὶ λησμονήσας τὴν εὐγενίαν του καταγωγῆν καὶ τὰ ἔξοχα προτερήματά του ἀνεθυμαιοτο μόνον ὅτι ἦν ὁ εὐνοούμενος τῆς αὐτῆς, καὶ σχεδὸν οὐδ' αὐτὸς ὁ Βιντιμιλλῆς ἐν καιρῷ τῆς ἰχύος του δὲν ἐνεπνεύεν ἰσχυρότερον μίσος.

Διὰ τοῦτ' ὁ λαὸς περιέμενεν ἀνυπομόνως περιέμενε νὰ λθῇ ἡ ὥρα· καὶ τότε ὁποῖα διαταγὴ καὶ αἰ ἐξήρχετο ἐκ τοῦ στόματος τοῦ Μοναχοῦ, ὁ λαὸς σκοπὸν εἶχε νὰ τὴν ἐκτελέσῃ.

Τὴν παράδοξον δὲ καὶ ἀπόλυτον ταύτην τοῦ μοναχοῦ δύναμιν ᾗ ἔξανε ἀνομιὰ καὶ τὸ περικαλύπτειν αὐτὸν μυστήριον. Οὐδεὶς εἶδε ποτὲ τὸ πρόσωπόν του. Ὅταν ἐδαψίλευε τὰς εὐεργεσίας του, ἤρχετο, παρηγόρει, καὶ ἀνεχώρει, καὶ οἱ βοηθούμενοι μόνον ἐγινωρίζον τὸ σχῆμα τοῦ ῥάστου του, καὶ μόνον ἀνέπλουν τῆς φωνῆς του τὸν ἐμβριθῆ καὶ διάτορον τόνον. Καθεὶς ἐνέγραφε τὰς λέξεις του εἰς τὸν μυχρὸν τῆς καρδίας του, καὶ νέος δεσμὸς συνέδεε τὴν μυστηριώδη συνθήκην.

Ἐννοεῖται ἐπομένως ὅτι αἱ διατρίβουσαι τὴν Πορτογαλλίαν διάφοροι φατρίαὶ ἐφροδύντο τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον, ἀλλ' οὐδεμία τῶν φατριῶν τούτων δὲν τὸν ἐπολέμει ἀντικρὺς· τινὲς μάλιστα συνετέλουν ἀκουσίως εἰς τὴν αὐξησιν τῆς ἐπιβροχῆς του. Ἰδομεν πόσον προθύμως ὁ Φανσαῦος τῷ ἡνιογῇ τὸ ταμεῖόν του, καὶ δυνάμειν νὰ προσθέσωμεν ὅτι τὸ ἀγγλικὸν χρυσίον ἀπετέλει τὸ μέγιστον μέρος τῆς ἀκατανόητου ποσότητος ἧς εἶχε κατὰ μῆγαν ἀνάγκην ὅπως τρέφει ἐλόκληρον τῆς πόλεως τὸν λαόν· διότι, ὡς θέλωμεν ἰδεῖν, ὁ Φανσαῦος εἶχε πλήρη ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν μοναχόν, καὶ τὸν ἐθεώρει ὡς ἀρωγιζόμενον εἰς τὰ συμφέροντα τῆς Ἀγγλίας. Ἐξ ἐναντίας δ' ὁ Καστελμελχώρας, ὅστις, εἰ καὶ ἐπιληψίμος ὡς πρὸς πολλὰ ἄλλα, προετιθετο ὅμως ἀξιοπαινωτὸς ἡ ἀπαλλάξῃ τῶν ξένων ἐπεμβάσεων τὴν Πορτογαλλίαν, εἶχε λόγους ὅπως φρονεῖ ὅτι ὁ Μοναχὸς ἀπεστράφετο τοὺς Ἀγγλους ὡς καὶ αὐτὰς, καὶ ἐπομένως τοὺς συνέδεε τὸ κοινὸν τοῦτο μῖσος. Ὡς δὲ πρὸς τὴν Ἰσπανίαν, ὁ μοναχὸς εἶχε πολλοὺς πρὸς αὐτὸν ἀφωσιωμένους μεταξὺ τῶν Ἰσπανῶν τοῦ στερεώματος, καὶ ἐλέγετο ὅτι ὁ Δὸν Καϊζαρ δὲ Ὁδίζ, Μαρκέσιος Ῥόνδας, πρέσβυς τῆς Μαδρίτης, εἶχε μεγίστην πρὸς αὐτὸν ὑπόληψιν.

Ἄλλως τε δὲ ἡ διάνοις του ἦν ἀγνωστός ὡς καὶ ἡ μορφή του. Ἦν μὲν ἄνθρωπος εἰρηνικὸς, διδάσκων πανταχοῦ τὴν ὁμόνοιαν, ἀλλὰ προέβλεπε τὸν πόλεμον, καὶ προπαρεσκευάζετο εἰς αὐτὸν πρὸ πολλοῦ. Ἄλλ' ὅτε ποτὲ ἤθελε κινηθῇ ὁ πόλεμος μεταξὺ τῶν ἀντιπάλων φατριῶν ἐκείνων, πρὸς ποίαν ἐμελλε νὰ στραφῇ; Καθεὶς ἠλπικεν ὑπὲρ ἑαυτοῦ, ἀλλὰ κυρίως κἀνεὶς δὲν ἤξευρεν.

Εἰς δὲ μόνος δὲν ἠλπικεν εἰς αὐτὸν, οὗτος δ' ἦν Ἀλφόνσος ὁ Βραγαντιδῆς, ὅστις δὲν ἠλπικεν εἰς κἀνένα, διότι δὲν ἐπίστευεν ὅτι κἀνεὶς τὸν ἠπείλει. Ὁ δυστυχὴς ἡγεμὼν οὗτος εἶχε πολὺ καταβληθῇ ἀπὸ τινων ἐτῶν, καὶ ἡ παραφροσύνη του εἶχε μεταπέσει εἰς βαθυτάτην μελαγχολίαν, ἀφ' ἧς ὁσάκις ἀνέκλυπεν, ἐπραττε παράφρονά τινα πράξιν κατὰ βολίαν εἰσθήσιν τῶν συμβούλων του. Οἱ ἱππῶται τοῦ στερεώματος εἶχον καταστήσει εἶδος πραιτοριανῆς φρουρᾶς, αὐθάδους συγχρόνως καὶ ἐπιβόλου. Καὶ κοινὴ γνώμη ἦν, ὅτι ὁ Ἀλφόνσος οὐδὲ ἓνα πιστὸν ὑπήκοον εἶχεν, ὅστις νὰ τὸν ὑπερασπισθῇ ἐν ἡμέρᾳ κινδύνου.

Ἄλλ' ἠπατάτο ἡ κοινὴ γνώμη, διότι ὁ Ἀλφόνσος εἶχεν ἓνα ὁπαδόν, ἓνα μόνον, ἀλλ' ἀντάξιον χιλιῶν καὶ τῶν ἀρίστων. Ἦν δὲ οὗτος ὁ μοναχός.

Ὅσοι εἶχον εὐκαιρίαν νὰ παρατηρήσωσιν ἐκ τοῦ

συνεγγυς τὸν μυστηριώδη τοῦτον ἄνθρωπον, ἐδύνατο νὰ ἰδῶσιν ὅτι ὁ δεσμὸς ὁ συνδέων αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα, δὲν προήρχετο ἐκ τῆς καρδίας, ἀλλ' εἶχε χαρακτῆρα ἀκάμπτου καθήκοντος. Προσέτι δ' ἐδύνατο νὰ ἀνακαλύψωσιν ὅτι κατὰ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ καθήκοντος τούτου ἐπολέμει δυσνίκητόν τι, ἀνίκητον ἰσως αἰσθημα. Τῷ ὄντι ὁ βίος τοῦ μοναχοῦ ἦν ἔλος πάλῃ μακρὰ, ἀπαυστος, ἀδιάληπτος, ἐν ᾗ ἡ καρδία του, συμμαχουσα μετὰ τῆς κρίσεως, κατεπολέμει τὴν συνειδητὴν του. Καὶ ἀντεπάλασε μὲν εἰλικρινῶς καὶ ἐναγωνίως, ἀλλὰ σχεδὸν δὲν ἐπεθύμει τὴν νίκην, ἣν δ' ἡ ἀρσένισις του ὡς ἐπιβεβλημένη αὐτῷ ὑπὸ τῆς εἰμαρμένης, καὶ ἐφαίνετο ὡς ἐκπληρῶν κατὰ λέξιν μὲν ἀλλ' ἀκουσίως καὶ κατ' αὐστηροτάτην ἐκτίμησιν τοῦ καθήκοντος τῆς τιμῆς, ἀπονενουμένου τινος ἔρκου, ὃν δὲν κατάρθετο νὰ λησμονήσῃ.

Διότι, κατὰ τὴν δεινὴν ἐποχὴν ἐκείνην δὲν ὑπῆρξε τὴν Πορτογαλλίαν ὅστις ὑπηρετεῖ τὸν Ἀλφόνσον, ἐστερημένον τοῦ λογικοῦ, ἐκπεσόντα εἰς τὴν ἐσχάτην βαθμίδα τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ ἐν ᾗ ὁ θεὸς ἀπέσβεσε πάνταν διανοητικὴν καὶ φυσικὴν ἱκανότητά. Καὶ εἰς τὸν μὲν ὡς πρὸς τὸ παρὸν, ἄγονος δ' ὡς πρὸς τὸ μέλλον, οὐδὲ κἄν διαδοχὸν εἶχεν, ὥστε, εἰ καὶ μὴ βασιλεύον ὁ ἴδιος, να τιμᾶται κἄν ὡς πατὴρ τοῦ μέλλοντος βασιλέως· ἀλλ' ὡς κορμὸς σεσηπὼς καὶ ξηρὸς, κατεπίεζε τὸν λαόν του διὰ τοῦ ἀνωφελοῦς ἄχθους του.

Καὶ ἐγνώριζε μὲν ταῦτα πάντα ὁ μοναχός, ἀλλ' οὐχ ἤττον ἐνέμενε πεισματωδῶς εἰς τὴν σιωπηλὴν ἀρρωστίαν του. Ἰσως ἠλπικεν ἀκόμη ὅτι ἤθελε ποτὲ ἐξυπνήσῃ τοῦ ληθάργου του ὁ Ἀλφόνσος, καὶ στηριζόμενος ἐπ' αὐτοῦ, ἤθελεν ἀποδιώξῃ τῆς Λισαβώνας καὶ τῆς Πορτογαλλίας ἔλους ἐκείνους τοὺς ραδιούργους, οὓς ἐνεψύχου ἡ ἀδυναμία τοῦ βασιλέως. Τότ' ἡθελε καλέσει τὸν λαόν, τὸν ἐδικόν του λαόν, τὸν λαόν ὃν εἶχε προσοικειωθῇ διὰ τῶν εὐεργεσιῶν του, ἤθελε τῷ δείξει τὸν ἐχθρόν, ὡς εἰς τὸν θηρευτικὸν κύνᾳ δαίκεται τὸ θηρίον, καὶ ἤθελε τῷ εἰπῇ — Ἰδοὺ ἡ ὥρα, ἐμπρός!

Ἀλλὰ ν' ἀκούσῃ μόνον τοιαύτην πρότασιν, ὁ Ἀλφόνσος, ὁ γεγενηκὸς ἐκείνος παῖς, ἤθελε καταληθῆ ἀπὸ τὸν ῥόμον· διότι γενναῖος ἦν κατὰ μόνον τῶν γυναικῶν, καὶ πρὸ πάντε ἐτῶν πρὸς μόνον τὴν βασιλισσαν ὠμίλει ἀπειλητικῶς. Καὶ τοῦτο τὸ ἐγνώριζεν ὁ μοναχός, τὸ ἐγνώριζεν ὑπὲρ πᾶν ἄλλο πρᾶγμα· καὶ ὁσάκις ἀνεθυμαιοτο πόσας ὕβρεις ὑπέφερεν ἡ ὥρα Ἰσαβέλλα τῆς Σαβουρίας Νεμούρης, τὸν ὀφθαλμόν του ἐρλόθυζεν ἀγανάκτητις ὑπὸ τὴν καλύπτραν του, καὶ φρυάττων κατηρᾶτο τὸν χαλινὸν ὅστις τὸν ἀνεχαίτιζε.

Δύω δὲ τινα μόνον ἐδύνατο νὰ σώσωσι τὴν Πορτογαλλίαν· ἡ ὁ ἐνθρονισμὸς τοῦ Βασιλόπαιδος, ἡ ἡ ἀναγνώρισις τῆς ὑπατείας τοῦ Καστελμελχώρου· ἐν δὲ τῶν δύο τούτων ὑποθέσεων, πρὸς τῆς πρώτης ἦν πραγματοποιήσιν ἔκλυε πολλάκις ὁ μοναχός· φανταζόμενος δὲ τὴν βασιλισσαν διαξευθυθεῖσαν ἀδείᾳ τῆς Ῥώμης, καὶ διὰ νέας ἐκλογῆς ἀναδιβαζομένην πάλιν ἐπὶ τὸν θρόνον παρὰ τὸν δὲν Πέτρον τῆς Πορτογαλλίας, ἠσθάνετο μὲν τὴν καρδίαν του ἀγαλλομένην, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ θλίψις τὸν ἐκυρίευε· τότε δὲ μόνον ὑπερίσχυεν ἡ χαρὰ, ὅταν ἔλεγε καθ' ἑαυτόν·

— Θέλει εὐτυχῆσαι ἐκεῖνη!

Τοιαῦται σκέψεις ἠσχέλου ἔλας τῆς ζωῆς του τὰς ὥρας, καὶ εἰς αὐτὰς ἦν ἀκόμη βεβουλισμένος καθ' ἡν στιγμὴν τὸν εὐρίσκοντα διατρέχοντα μὲ μεγάλα βήματα τὸ καλὸν του.

Μύνος δὲ ὢν, καὶ μὴ φοβούμενος περιέρχων βλεμματα, εἶχε ῥίψει ὀπίσω τὴν καλύπτραν του.

Οὕτω δὲ ἀποκεκαλυμμένος, ἐφαίνετο νέος, τὸ λευκὸν γένειον, τὸ καλύπτρον τὸν πώγωνα καὶ τὰ χεῖλη του, διεφώνει παραδόξως πρὸς τὴν μέλαιναν σιληπνὴν καὶ βαθυύλουλον κόμην του, τὴν ἀπλουμένην ἐπὶ τῶν ὤμων του. Καὶ εἶχε μὲν τινὰς ῥυτίδας εἰς τὸ μέτωπον, ἀλλ' οὐχὶ τὰς ἐκγολαπτομένας ὑπὸ τοῦ χρόνου, διότι τὸ νεανικὸν πῦρ τῶν βλεμμάτων του ἀπεδείκνυνεν ὅτι τὰς ἐχάραξαν αἱ συμφοραὶ καὶ αἱ θλίψεις.

— Ἀφ' ἑνὸς ἡ Ἰσπανία, ἐπιθύριζεν ἐπιταχύνων τὸ βῆμά του, — ἀφ' ἑτέρου ἡ Ἀγγλία... Ἐντὸς, ἐπικείμενος ὁ ἐμφύλιος πόλεμος· ὁ Βασιλεὺς κοιμᾶται· ἡ προδοσία ἀγρυπνεῖ!... Καὶ ἡ βασίλισσα! ἡ εὐγενὴς Ἰσαβέλλα, ἀποδιωκομένη τοῦ θρόνου!

Εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην σκέψιν συνέστειλε τὰς δορυς βιαίως. Ἀλλ' ἐπρόσθεσεν, ὥς ἵνα καταβάλῃ διὰ νέου ἐπιχειρήματος φανταστόν τινα ἀντίπαλον.

— Τίς οἶδεν ἂν ἡ Γαλλία δὲν θέλῃσῃ νὰ ἐκδικήσῃ τὴν τοιαύτην ὑβρίν;...

Ἐμελλε δὲ νὰ συγκεφαλαιώσῃ τὰς ιδέας του, ὅταν διάφοροι φωναὶ ἠκούσθησαν ἐκτὸς τοῦ κελλίου του, καὶ ἡ θύρα ἐκρούσθη. Τότε ῥίψας ταχέως τὴν καλύπτραν ἐπὶ τὸ πρόσωπόν του, ἔσπευσε νὰ ἀνοίξῃ, καὶ εἰσῆλθον δέκα ἕως δώδεκα ἄνθρωποι, διαφόρως ἐνδεδυμένοι, τινὲς μάλιστα φέροντες στολὰς ἢ παράσημα ὑπηρεσίας εὐγενῶν οἰκῶν.

Πάντες δὲ, ὑπερβάντες τὴν φλάν, ἀπεκάλυψαν εὐσεβάστως τὴν κεφαλὴν των, καὶ ἔμεινον παρὰ τὴν θύραν παρατεταγμένοι. Ἀφ' οὗ δὲ τοὺς ἐχαιρέτησε καὶ ὁ μοναχὸς διὰ τῆς χειρὸς, τότε ὁ πρῶτος τὸν ἐπλησίασε, καὶ τὸν ὠμίλισε κρυφίως. Ἐφερε δὲ οὗτος τὰ παράσημα τῶν ὑπηρετῶν τοῦ Καστελμελχόρου.

— Ὁ Κύριος κόμης, εἶπεν, ἔμαθεν ὅτι ὁ ἀδελφός του δὸν Σίμων εἶναι εἰς Λισαβὼνα, καὶ φαίνεται πολὺ ἀνήσυχος διὰ τὴν ἐπιστροφὴν του.

— Καλὰ, εἶπεν ὁ μοναχός. — Τί ἄλλο;

— Τίποτε.

Ὁ ὑπρέτης τοῦ Καστελμελχόρου ἀπεσύρθη, καὶ προὐχώρησεν εἰς τῶν ἵπποτῶν τοῦ στερεώματος.

— Κύριε, εἶπεν, ὁ λοχαγὸς Μακαρόνης θέλει νὰ πωληθῇ μεθ' ὧν των περιπέλων εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

— Καὶ οἱ σύντροφοί σου τί λέγουσιν;

— Ἐρωτῶσι πόσα θὰ λάβωσιν.

— Ὑπαγε ἀμέσως πρὸς τὸν Καστελμελχόραν, καὶ κατάγγειλὲ τῷ τὴν συνωμοσίαν.

— Τί με θέλει ἡ αἰδουμένη σου; ἐρώτησεν ἄλλος, φέρων ἔνδυμα χωρικοῦ Ἀλενταϊνοῦ.

Ὁ μοναχὸς σῆρας ἀπὸ τὸν κόλπον του τὸ βαλάντιν τοῦ Φανσαίου, ἔδωσε κρυφίως δύο γινέας εἰς τὸν ἄρροτον.

— Ὑπαγε εἰς τὸ Λιμοέιρον, τῷ εἶπεν. Ἐζήτησα καὶ κατ' ὥρῃα διὰ σὲ τὴν θέσιν θυρωροῦ.

— Ἀλλ' αἰδεσιμώτατε...

— Ἐκεῖ θὰ ἀπαντήτῃς γνωρίμους. Ὁ ἀρχιδεσμοφύλαξ καὶ ὅλοι οἱ δεσμοφύλακες εἰσὶν ἐκ τῶν χωρίων τοῦ Σούζα. Ὑπαγε.

Ὁ χωρικός ἐχαιρέτησε καὶ ἀπεσύρθη. Μετ' αὐτὸν δὲ προσῆλθον ἀνὰ εἰς, ὑπρέται, στρατιῶται, καὶ ἄπλοὶ πολῖται, οἱ μὲν ὡς κατάσκοποι, ἔργον ἔχοντες νὰ μανθάνωσι τί συνέβαινε κατὰ τὴν αὐλὴν καὶ τὴν πόλιν, οἱ δὲ ὡς ἐπιτετραμμένοι τὴν διανομὴν βοθητικῶν εἰς τὸν ὄχλον. Δι' αὐτοὺς πολλάκις ὁ μοναχὸς ἤντησεν εἰς τὸ βαλάντιον τοῦ Φανσαίου, καὶ ὅταν

ἀπεσύρθη καὶ ὁ τελευταῖος, τὸ βαλάντιον εἶχε σχεδὸν κενωθῇ.

— Πρέπει ν' ἀποφασίσωμεν καὶ ἃ πράξωμεν, εἶπε τέλος καθ' ἑαυτὸν, σταθμίζων ἐν τῇ παλάμῃ του τὸ διαφορηθὲν βαλάντιον. Οἱ ἐδικοί μου πόροι ἐξηπλήθησαν, καὶ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴ ὁ ἄγγλος δύναται ν' ἀνακαλύψῃ τὸ πᾶν... Τί δὲ νὰ πράξω; Ὅα μείνω πιστὸς εἰς τὸν ὅρκον μου, ἢ ὅα ῥῶσω τὴν Πορτογαλίαν;

Ἡ θύρα ἐκρούσθη ἐκ νέου, καὶ ὁ Βαλθάσαρ εἰσῆλθε.

— Τί τρέχει; ἐρώτησεν ὁ μοναχός, χωρὶς νὰ φροντίσῃ νὰ κρύψῃ τὸ πρόσωπόν του.

Ἀλλ' ὁ Βαλθάσαρ ἀντὶ πάσης ἀπαντήσεως τῷ παρῆλθε τὴν ἐπιστολήν, ἐσφραγισμένην τῇ σφραγίδι τοῦ Φανσαίου, καὶ ἐπιγεγραμμένην πρὸς τὸν Λόρδον Γεώργιον Οὐίλλιερν, δοῦκα τῆς Βυκιγγάμης, εἰς Λονδίον.

Ὁ μοναχὸς ἤρπασε τὴν ἐπιστολήν, καὶ διέβρῃξε τὴν σφραγίδα.

Δ'.

Ἡ ἐπιστολή.

Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Φανσαίου εἶχεν οὕτω·

Φίλτατε Λόρδε.

« Ἐλαβον τὴν ὑμετέραν ἐπιστολήν παρὰ τοῦ πλοιάρχου Σμιθ μετ' ἀπεριγράπτου ἀγαλλιᾶσεως. Εὐσπλαγχνίας ἔργον εἶναι νὰ ἐνθυμεῖσθε καὶ τοὺς δυστυχεῖς ἐξορίστους, καὶ σὰς εὐχαριστῶ.

« Καθ' ἃ μοι ἐπιστέλλετε, τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα τὸν Βασιλέα Κάρολον εὐχαριστεῖ ἡ εἰς τὸν ἀπωχισμένον τοῦτον τόπον ὑπηρεσίᾳ μου. Χαίρω ἐνταυτῷ καὶ λυποῦμαι. Καὶ χαίρω μὲν, διότι ἡ μόνη μου εὐχὴ ἐν τῷ κόσμῳ τοῦτ' εἶναι νὰ δειχθῶ ἄξιος τῆς εὐμενείας τοῦ ἀγαπητοῦ ἡμῶν ἄνακτος. Λυποῦμαι δὲ διότι ἡ ἐπιεικὴς αὐτῇ διάθεσίς του παρατείνει τὴν ἐνταῦθα διαμονήν μου, ἐν ᾗ, φίλτατε Λόρδε, στεναίζω καὶ κατατριχόμην ἀπὸ θλίψιν μακρὰν τοῦ ἐπιγείου παραδείσου ὅστις καλεῖται Λονδίον, — τοῦ λαμπροῦ οὐρανοῦ ἐκεῖνου, οὗ εἴθε ὁ φωτεινότατος ἀστὴρ, ἥλιος δὲ αὐτοῦ εἶναι ὁ κραταιότατος ἡμῶν Βασιλεὺς Κάρολος.

« Βυκιγγὰμ, δὲν σὰς ἐπῆλθε ποτὲ ἐπιθυμία νὰ γίνητε πρῶτος εἰς τι μέρος τῆς γῆς, ἀφ' οὗ ὑπῆρξατε τοῦ Λονδίνου ὁ δευτερός; διότι ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ Βασιλέως τῶν ἀστέρων καὶ τὸ ἀστρὸν γίνεταί ἥλιος. Καὶ ἡ Λισαβὼν εἶναι βασιλικὴ πόλις. Ὁ θρόνος τῆς μετ' ὀλίγον θέλει χηρεύσει, καὶ, Βυκιγγὰμ, ὁ θρόνος σὰς πρέπει.

Ἀλλ' ἴσως δὲν καταδέχεσθε. Καὶ ἐπὶ τίνι λόγῳ τῷ ὄντι νὰ στερηθῇτε τὰ ἄσματα τοῦ ἀγαπητοῦ Οὐίλλμότητος, καὶ τὰ θέλητρα τῆς Νέλλ, τῆς κοινῆς ἡμῶν ὧν βασιλίσσης;

« Τὸ κατ' ἐμὲ ὅμως, ἂν δὲν θέλητε νὰ ἐγκαταλείψητε τὸ Λονδίον, καὶ ἂν δὲν παρουσιασθῇ ἄλλος ἐμοῦ ἱκανώτερος, ἤθελα στέρξει ν' ἀφωσιωθῶ, ἀγαπητὴ Λόρδε. Κλαίω ἤθελα παραιτηθῇ τῆς ἐλπίδος τοῦ νὰ ἰδῶ πάλιν τὴν χαρμόσυνον ἡμῶν Ἀγγλίαν, ἤθελα ἐνταφίξω εἰς τὰ ἀνάκτορα τῆς Ἀλκαντάρας, ἢ τῆς Χαβρέγας, ἢ εἰς ὅποιανδήποτε ἄλλην μεγαλύνυμον καλύβην, ἐπιθυμῶν πάντοτε τὸν ἀγ. Ἰάκωβον, πάντοτε τὸ Οὐινδσορ, καὶ στέργων εἰς τίτλον ἀντιβασιλείως. »

— Εἶναι παράρρων αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, ἐπιθύρειεν ὁ μοναχὸς διακόπτων τὴν ἀνάγνωσίν του.

Ὁ δὲ Βαλθάσαρ ὅστις ἴσταιτο ὁρθίος καὶ ἀσκεπής
ὄπισθέν του, δὲν ἐτόλμησε ν' ἀποκριθῇ.

Ὁ Μοναχὸς ἐπανελάβε τὴν ἐπιστολὴν.

« Ἰδοὺ τί τρέχει ἐδῶ, ἔλεγεν ὁ Φανσαῦος παρα-
κατιῶν. Ὁ βασιλεὺς δὲν Ἀλφόνσος κἀθῆται ἐπὶ θρό-
νου ἰσοσταθμούντος οὕτως εἰπεῖν μεταξὺ τῶν περὶ
αὐτὸν πατριῶν. Ἀλλ' ὁ πρῶτος ἐπιπνευσᾶς ἄνεμος
τὸν κατακρημνίζει. Περιττὸν εἶναι νὰ σὰς εἰπῶ, φίλ-
τατε λόρδε, ὅτι ὁ ἄνεμος οὕτος δὲν εἶναι ὁ φίλος
καὶ δοῦλός σας Ῥιχάρδος Φανσαῦος. Ἀπαγε! τίς ἡ
ἀνάγκη; Ὁ ἐξοχώτατος κόμης Καστελμεχώρας, Πορ-
τογάλλος χολερικός, ἔχων τὴν ἀναισθησίαν νὰ μισῇ
τὴν Ἀγγλίαν, θὰ ἀναλάβῃ μόνος του νὰ ἐκβάλῃ
τ' ὀφείδι ἀπὸ τὴν τρύπαν. Ὁ κόμης οὗτος,
ἐπειδὴ ἀκαρὲς βασιλικῷ αἵματος διαβρέει τὰς φλέ-
βας του, νομίζει ἑαυτὸν προωρισμένον νὰ βασιλεύσῃ,
ἀποκλείων τὸν ἀδελφόν τοῦ Ἀλφόνσου, — νέον ἔρω-
τομανῇ, ὅλον ἐκδοτὸν εἰς τὸ πάθος του πρὸς τὴν
Γαλλίδα. . .

— Τὴν Βασιλίσαν ἀναμφιβόλως; εἶπεν ὁ μοναχὸς
ἀτενίσας τὸν Βαλθάσαρ.

Ὁ Βαλθάσαρ κατένευσε διὰ τῆς κεφαλῆς.

« Ὁ μικρὸς αὐτὸς δὲν Πέτρος, ἐπανελάβε ἀνα-
γινώσκων ὁ μοναχὸς, εἶναι τοῦ εἶδους τῶν ἀρχαίων
ἱπποτῶν, καὶ ἐν ᾧ κακῶς πάσχει ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του,
δὲν θέλει ὅμως νὰ τὸν ἐκθρονίσῃ. Τὸ κατ' ἐμέ, τὸν
ἐγκρίνω. — Ὑμεῖς δὲ, φίλτατε λόρδε;

« Μένει ἡ Γαλλίς. Ὑπὲρ ἑαυτῆς ἔχει τοὺς εὐγε-
νεῖς καὶ ὄπισθεν αὐτῆς τὴν Γαλλίαν. . .

— Ἀγγελε! εἶπεν ὁ μοναχὸς, τονίσας τὴν φωνὴν
του ὡς ἂν ἐπρόφθερεν ὕβριν. — Ἐλησιμόνησεν ὅτι ἡ
Γαλλία ἔδοσεν ἐλεειμοσύνην εἰς τὸν κραταιότατον
βασιλέα του Κάρολον.

« Ὅμως, ἐξηκολούθει ἡ ἐπιστολὴ, ἡ βασιλίσσα εἶναι
γυνὴ, καὶ συμβούλους δὲν ἔχει, ὥστε θέλομεν εὖρει
τρέπειν νὰ τὴν ἀποπέμψωμεν πρὸς τὸν Κύριον ἀδελ-
φόν της.

« Προεῖξατε, Μυλόρδε, εἰς τοῦτο. Ὁ κόμης θὰ ρί-
ψῃ τὸν βασιλέα. Ἀμέσως ἔλα τὰ ἄλλα κόμματα θὰ
ῥιθῶσι κατὰ τοῦ κόμητος, καὶ θὰ πέσῃ ὁ Κόμης.
Τότε θέλει παρουσιασθῇ καὶ ὁ ταπεινὸς ὡμὸν φίλος
καὶ δοῦλος. — Ἐχω εἰς τὴν Λισαβῶνα μυστηριώδη
τινὰ σύμμαχον, οὗ τινος ἡ σχέσις εἶναι ἀπανηροτάτη,
ἀλλ' ἀνεκτίμητος. Ὁνομα δὲν ἔχει, καὶ καλεῖται ὁ
μοναχός. Ὑποπτεύω δὲ ὅτι εἶναι ἐπίσημός τις κλη-
ρικός, ὅλων νὰ ἐκδικηθῇ κατὰ τοῦ Ἀλφόνσου, ὡς
παραμελούντος πρὸς περιφρόνησιν τὴν ὁρησιαίαν. Ὁ-
πως δῆποτε, ἐδικός μου εἶναι, — Ἐδικός μας, Μυ-
λόρδε, διότι φρονεῖ βέβαιον ὅτι θέλει ἔχει τὴν ἐκ-
κλησιαστικὴν προεδρίαν τῆς Πορτογαλλίας, ἔταν γίνῃ
ἀγγλικὴ ἢ Πορτογαλλία. Διὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου
ἔχω τὸν λαόν. Ἐν νεύμα τῆς χειρὸς μου, καὶ ἀνα-
στατοῦται ἡ Λισαβὼν. Καταβληθέντος δὲ τοῦ Ἀλ-
φόνσου, ἅμα ἀρχίσῃ ἡ πάλη, ἐξολοθρεύω τὸν νικη-
τὴν. . . καὶ τότε: God save the King!

— Ἀρκατὰ ἔμαθα! ἀνέκραξεν ὁ μοναχὸς, τρί-
βων εἰς τὰς χεῖράς του τὸ χαρτίον, — καὶ χάρις τῷ
Θεῷ ὅτι μ' ἐνέπνευσε τὴν ἰδέαν νὰ πολεμήσῃ τὸν
ἀνθρώπον τοῦτον μὲ τὰ ἴδια ὅπλα του! . . . Οἱ Ἀγ-
γλοὶ ἄρχοντες τῆς Πορτογαλλίας! . . . Ὡ! ὅχι, ὅταν
ῥανίς αἵματος κυκλοφορεῖ εἰς τὰς φλέβας μου!

Τὰς τελευταίας ταύτας λέξεις ἐπρόφθερεν ἐντόνως,
ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἡ κεφαλὴ του κατέπεσεν ἐπὶ τοῦ
στήθους του.

God save the King! ἐψιθύρισε. Δυστυχὲς σύνθημα δ
ἀνέλαβον πρὸ ἐπτά ἐτῶν καὶ ἐγώ. Νὰ σώσω τὸν

βασιλέα! Ναί, ὅταν ἀγαθὸς βασιλεὺς ἀνδρείως
λαίει κατὰ τῆς προδοσίας, τότε εἶναι ἐπιχείρησις
γενῆς! . . . Μεταξὺ τοῦ ἀποθνήσκοντος Στεβαρτίου
καὶ τοῦ τροπαίουχου Κρομουέλλου ἤθελα ρίψαι πρὸ
θύμος καὶ τὴν καρδίαν μου καὶ τὸ ξίφος μου. Ἀλλ'
πρὸ τοῦ παράφρονος βασιλέως δὲν παρουσιάζεται
πατρίς; Ἡρωϊσμὸς εἶναι ἡ ἀπόνεια, νὰ ἐγκαταλείψῃ
τὴν Πορτογαλλίαν διὰ νὰ προσταστεύω παιδίον ο
ρον ἐφ' ἑαυτοῦ τὴν ὁργὴν καὶ τὴν κατάραν τοῦ
ρανοῦ; . . .

Καὶ σφίγγων τὸ μέτωπον μὲ τὰς χεῖράς του,
ρίφθῃ εἰς τὰ γόνατα ἐμπρὸς τοῦ σταυροῦ τοῦ κρε-
μένου εἰς τοῦ καλλίου τὸν τοίχον.

— Θεε, εἶπε περιπαθῶς, φώτισόν με, ἡ δὸς
τὴν δύναμιν τοῦ νὰ μὴ ἐπιπορκήσω, καὶ νὰ ἰδῶ
ὄλεθρον τῆς πατρίδος μου!

Ὁ δὲ Βαλθάσαρ, ἀκίνητος μένων εἰς τὴν αὐτὴν
θέσιν, ἐθεώρει τὸν μοναχὸν μὲ σέβας ἐνταυτῷ, καὶ
μὲ θλίβιν.

Ἐμείνει δὲ πολλὴν ὥραν ὁ μοναχὸς γονυπετής
ἐμπρὸς τοῦ σταυροῦ, καὶ φαίνεται ὅτι ἐνδομύχως ἐ-
πάλασε δεινὴν πάλην, διότι ἐνίοτε ὄλον τὸ σῶμά του
ἐφριττε, καὶ εἰς τὰς ὥχρας παρειάς του ἀνέβαιναν
ἐρύθημα φλογερὸν καὶ αἰνιγίδιον.

Ὅτε δ' ἀνηγέρθη, μακρὸς στεναγμὸς ἡ ἀνακουφί-
σεως ἡ λύπης διέστειλε τὸ στήθος του. Σταυρώσας δὲ
τὰς χεῖρας, ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν οὐρα-
νόν, καὶ εἶπε μετὰ φωνῆς βραδείας καὶ σοβαρᾶς.

— Ὁ Θεὸς σώζοι τὴν Πορτογαλλίαν! Ἐγὼ ὤμο-
σα, καὶ ἡ ζωὴ μου ἀνήκει εἰς τὸν βασιλέα.

Βεβαίως ἄλλην περιέμενεν ἔκθασιν ὁ Βαλθάσαρ,
διότι μία χειρονομία του ἐξέφρασε ψεύσιν ἐλπίδος.

— Αὐθέντα, εἶπε, δὲν ἀνέγνωτε ὅλην τὴν ἐπιστολὴν;

Καὶ λαθὼν τὸ χαρτίον ἀπὸ τοῦ ἔδαφος, ἔπου
εἶχε ρίψῃ ὁ μοναχὸς, τῷ τὸ ἔδοσε πάλιν.

Κατ' ἀρχῆς ὁ μοναχὸς ἐρρίψεν ἀδιάφορον βλέμμα
ἐπὶ τοῦ ὑστερογράφου. Ἀλλὰ μόλις ἀνέγνω τινὰς
λέξεις, καὶ αἱ ὀφρὺς του βιαίως συνεστάλησαν.

— Τὴν Ἰσαβέλλαν! ἀνέκραξε. — Μὰ τὴν ψυχὴν
μου, τοῦτο δὲν θενά γίνῃ.

Καὶ ἤρχισε νὰ περιτρέχῃ τὸν θάλαμον μὲ μεγὰ
λα θήματα, καὶ ὅλος ὁ διαταγμὸς του ἐφάνη ἐπα-
νελθόν. Ἀλλ' ὁ διαταγμὸς ἤδη πολὺ δὲν διήρκεσε
διότι ἄλλο αἶσθημα ἤλθεν εἰς ἐπικουρίαν τοῦ πατρι-
ωτισμοῦ, καὶ τὸν ἀνέδειξε νικητὴν.

— Τοῦτο δὲν θὰ γίνῃ! ἐπανελάβε τεταραγμένος
Ὁ πόλεμος θέν' ἀρχίσῃ. . . Μόνος καὶ ὄλων, ἔχω
ἀνάγκην σημαίας τοῦλάχιστον. . . Βραγαντίδα καὶ
Πορτογαλλία! . . . Τί σημαίνει ἐνδὸς ἀνθρώπου ἡ τύχη,
ὅταν πρόκειται περὶ τῆς τύχης τοῦ ἔθνους;

Σταθεῖς δ' ἐμπρὸς τοῦ Βαλθάσαρ,

— Τίς, ἠρώτησε, θ' ἀρπάσῃ τὴν βασιλίσαν;

— Οἱ ἱππῶται τοῦ Στερεώματος.

— Ἐννοῶ. Μοὶ ἐφάνη ὅτι εἶδα τὸν βωμολόχον
ἐκεῖνον Παταῦν εἰς τὸν ἀντιθάλαμον τοῦ Φανσαῦου. . .

— Ὁ Παταῦς ἔμεινεν ὡς ἐνέχυρον εἰς τὸν οἶκον
τοῦ Λόρδου. . . τοὺς δὲ περιπόλους ἄλλος θὰ τοὺς
δικαίῃ.

— Τίς ἄλλος;

— Ὁ Γραμματεὺς τοῦ Λόρδου.

Πικρὸν μειδίαμα συνέστειλε τὰ χεῖλη τοῦ μοναχοῦ.

— Ὁ Σίρ Οὐίλλιαμ; εἶπε. Καὶ εἶσαι βέβαιος ὅτι
τὸ ὄνομα τοῦτο εἶναι πλαστόν;

— Βεβαίότατος.

Ὁ μοναχὸς καθεσθείς, ἔλαβε φύλλον χαρτίου καὶ
ἔγραψε.

Εξαίτουμαι παρὰ τῶν ὑπουργῶν τῆς Α. Μ. τοῦ
ἑως τῆς Ἀγγλίας, τὴν μετάκλησιν τοῦ Λέρδου
ῥδου Φανσαίου, ὅστις ἐπλημμέλησε πρὸς τὸν
ἑα καὶ κύριόν του, δούε ἄστυλον καὶ κρύφας εἰς
ἱκίαν του ἐγκληματιὰν ἐξόριστον τοῦ κράτους διὰ
μικροῦ διαντάγματος.

γένετο ἐν τοῖς Ἀνακτόροις τῆς Ἀλκαντάρας, κτλ.

Ὁ Πρωθυπουργὸς τοῦ βασιλείου Δὸν Πέτρου. »

Μοναχὸς διπλώσας τὸ χαρτίον τὸ περιέκλεισεν
ὁ περιβάλλουσα τὸ περιέχον πρὶν τὴν ἐπιστολὴν
Φανσαίου· ἐπιθεωρήσας δὲ τὴν ἐπιγραφὴν, καὶ
νομίσας ἀναγκαῖον νὰ τὴν μεταβάλῃ, ἐσφράγισε
ἐπιστολὴν διὰ τῆς σφραγίδος του.

δὲ Βαλθάσαρ, ἐν ᾧ ταῦτα ἐγίνοντο, ἔμενεν
ἦς.

Φέρε τοῦτο πρὸς τὸν πλοίαρχον Σμιθ, τῷ εἶπεν
ὁ μοναχός.

Τότε ὁ Βαλθάσαρ χαιρετήσας βαθέως, ἐξῆλθε
ἢ ὑποταγῆς ἀγώνου καὶ ἀπεριόριστου, εἶναι ἔχουσι
ἢ σερραγίων οἱ δούλοι.

Ὁ δὲ μοναχός, μείνας μόνος, ἀνέγνω τὴν ἐπιστο-
λὴν ἐκ νέου, καὶ τὴν ἔκρυψε. Μετὰ δὲ ταῦτα διευ-
θύθη πρὸς τοῦ κελλίου τὴν θύραν. Ἀλλὰ πρὶν ἢ
ἐξελθῇ, μετέβαλε γνώμην, καὶ ἀνοίξας πάλιν τὴν
ἐπιστολὴν, ἔσχισε τὸ ὑπερόγραφο, τὸ ἀφορῶν τὴν
Ἰσαβέλλαν.

— Τοῦτο ἀφορᾷ τὸν Λέρδον, τὸν Σίρ Οὐίλλιαμ
καὶ ἐμὲ, ἐπιθύρισε μειδιών ὑπὸ τὴν πυκνὴν πολιάν του.
Ὁ Κόμης Καστελμελχώρας δὲν ἔχει ἀνάγκη νὰ
γνωρίζῃ τὰ μυστικά μας.

Λαθὼν δὲ ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιόν του μικρὸν ἐγ-
γίδιον Καστιλλιανόν, μέλαν καὶ ἐξῆς ὡς κέντρον
κρίσεως, καὶ εἰς τὰς τρεῖς πλευράς του τρεῖς ἔχον
ῥοδαίους ῥαβδώσεις, τὸ ἔκρυψεν ὑπὸ τὸ ῥάσεν του,
καὶ ἐξῆλθεν.

Ὁ Λουδοβίκος Σούζας, Κόμης Καστελμελχώρας,
ἦν τότε εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς δυνάμεώς του, καὶ εἶχε
τὸν Ἀλφόνσον κατὰ γράμμα αἰχμάλωτόν του, πράτ-
τοντα μόνον κατὰ τὴν θέλησίν του. Τοῦτο διήρκει
πρὸς ἑπτὰ ὅλων ἐτῶν· διότι ὁ Καστελμελχώρας εἶχε
ἐπιθυμῶντα οὕτως εἰπεῖν ἐξ ἑφθῶν τὸν βασιλέα, ἐπι-
λὼν αὐτῷ ἀμέσως ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ὅ-
τε ἐπαίσχυντον καὶ σκληρὰν, καταναγκάσας αὐτὸν
κυρώσῃ διὰ διατάγματος τὸ ἔργον τοῦ ὄχλου, τὴν
Λισαβώνος ἀποδώσῃ καὶ ἐξορίαν τοῦ Βιντιμιλλη.

Ἐδύνατο μὲν βεβαίως εἰς τὴν δοκιμασίαν ταύτην
νὰ δικινοδυνεύσῃ αὐτὴν τὴν ζωὴν του· ἀλλ' ἐπιτυχῶν
εἰς αὐτὴν, ἑσπερεύει διὰ μιᾶς ἀκλόνητον τὴν ἐπιβρόχην
του. Καὶ ὁ μὲν Ἀλφόνσος, ἀνεπίδεκτος ὢν αἰσθη-
ματος συμπαθείας, ὑπέγραψεν ἀδιστάτως τὴν ἐξορίαν
τοῦ ἀρχίου του φίλου, εἰ καὶ ἐπιλέγων ὅτι παραδό-
ξους εἶχεν ἰδέας τὸ κομητιδίου τοῦτο. Ὁ δὲ
κόμης, ἅμα κατάρθρωσε τοῦτο, ἠρθάνθη τὴν δυνάμιν
του, καὶ μὴ δειλιῶν πλέον νὰ τὴν καταχρασθῇ, ἐβα-
σιλεύσας.

Ὁ οἶκός του, ἡ μάλλον τ' ἀνάκτορά του, ἔκειν-
το ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Κάμπο Γράνδε. Ἦσαν δ'
ἀρχαία βασιλικὴ κατοικία, ἣν διεκόμηντε διὰ μεγά-
λης δαπάνης· ὥστε ἡ πολυτέλεια τῆς ἐσωτερικῆς των
διασκευῆς, ὑπερέβαινε μεγάλως τὴν τῶν βασιλικῶν
Ἀνακτόρων, καὶ ἐν Λισαβῶνι κοινῶς ἐλέγετο, ὅτι ὁ
Καστελμελχώρας ἠθέλησε νὰ ὑπερτερήσῃ τὴν λαμ-
πρότητα τῶν Παρισίων, καὶ νὰ κατορθώσῃ ὥστε ἡ φή-
μη τοῦ οἴκου του ν' ἀμαυρώσῃ τὴν τοῦ πολυκρότου
Καρδινάλιου Παλατίου.

Ἦν δὲ τὸ πολυτελέστατον τοῦτο οἰκοδόμημα πάν-

τοτε καὶ ἐν πάσῃ ὥρᾳ πλήρης ὁλοκλήρου αὐλικῶν
σμήνων· καὶ μεταξύ αὐτῶν, πρώτος καὶ ἀκριβέστα-
τος ἦν ὁ Ἀλφόνσος. Εἶχε δὲ δωμάτια ἰδιαιτέρα εἰς
τὸν οἶκον τοῦ Καστελμελχώρα, καὶ εἰς θάλαμος, ὁ
ὠραιότατος μετὰ τὸν τοῦ κόμητος, ὠνομάζετο· τοῦ
βασιλείου ὁ θάλαμος.

Καθ' ἣν λοιπὸν ἡμέραν συνέβαινον ὅσα ἐξετέθησαν
ἂνωτέρω, ἐν ᾧ ὁ μοναχὸς ἐξῆρχετο τοῦ κελλίου του,
ὁ βασιλεὺς εἶχεν ὑποδοχὴν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Καστελ-
μελχώρα, καὶ ἡ αὐλὴ ὅλη ἦν εἰς αὐτὸν συνηγμένη.

Ἐκεῖ δὲ, μεταξύ ἄλλων, ἦσαν παρόντες καὶ ὁ Λέρ-
δος Ριχάρδος Φανσαῖος, καὶ ὁ Ἰσπανὸς δὸν Κάιταρ
δὲ Ὀδίζ, μαρκήσιος δὲ Ρόνδας, καὶ οἱ Ἀλαρχόνες,
καὶ ὁ Σεβαστιανὸς Μενεζῆς, καὶ τινες ἄλλοι τῶν εὐ-
γενῶν, τῶν προσελθόντων εἰς τὸν Καστελμελχώραν.
Μετ' αὐτοὺς δὲ παρήσαν οἱ ἀγενεῖς, οἱ εὐγενῶν κα-
τέχοντες θέσεις· διότι ὡς πρὸς τοῦτο ὁ Κόμης ἠναγ-
κασθὲν νὰ ταπεινώσῃ τὴν ὄφρυν του, καὶ νὰ βαδίσῃ ἐπὶ
τὰ ἴχνη τοῦ Κόντη. Μεταξὺ δ' ὄλων τούτων τῶν ἐν
τέλει καὶ τῶν μεγιστάνων, τινὲς ἐτόλμων μόλις νὰ
φέρωσιν ἐπὶ τοῦ πύλου των, ὑποκεκρυμμένον, καὶ μέ-
χρι μικροσκοπικῶν διαστάσεων σμικρυνθέντα, τὸν ἀστέ-
ρα τῶν ἵππων τοῦ στερεώματος. Διότι τὸ τάγμα
τοῦτο δὲν εὐνοεῖτο ὑπὸ τοῦ κόμητος, καὶ ἐφαινετο
ὅτι αἱ ἐνδοξοὶ του ἡμέραι εἶχον παρέλθει.

Ὁ δ' Ἀλφόνσος ἐξ ἐναντίας ἐφαινετο μεθ' ἡρωϊκῆς
ἐπιμονῆς προσηλωμένος εἰς τὴν μωρίαν ταύτην, καὶ
ἐδενολόγει παραπονούμενος ὅτι ἐστερήθη τὰ ὠραία
νυκτερινὰ του κυνήγια εἰς τὴν καλὴν του πόλιν τῆς
Λισαβώνας, καὶ ἡ νόχλει ἀδικόπως τὸν αὐλικόν του
ὅπως τῷ χρηρήσῃ τὴν εὐχαρίστησιν ταύτην. Ἀλλ' ὁ
Καστελμελχώρας ἀπέφραγεν ὑπὸ διαφόρους προφάσεις
τὸ πρᾶγμα, διότι ἀφ' ἑνὸς μὲν ἤξευρεν ὅτι οἱ βασιλι-
κοὶ περίπολοι ἐμνηστίακον κατ' αὐτοῦ, καὶ δὲν ἤθε-
λε ν' ἀναξωκυρήσῃ τὴν ἐπιβρόχην των· ἀφ' ἑτέρου δὲ
δὲν τὸν διέφραγεν ὁ ὑπόκωπος καὶ ἀπειλητικὸς τοῦ
ὄχλου ἀναθρακτὸς, καὶ ἐγνώριζεν ὅτι εἰς μόνος σπιν-
θὴρ ἤρκει ὅπως ἐξάψῃ τὴν ἐν τῷ σκότει ὑποθαλαπ-
μένην μεγάλην πυρκαϊάν. Καὶ τίς οἶδεν ἂν, οὕτως ἐχόν-
των τῶν πραγμάτων, βρυγμοὶ ἀποστασίας, γενικῆς,
ἀκαταμάχητου ἀποστασίας, δὲν ἤθελον ἀνταποκριθῇ
εἰς τὰς χαρμωδέστερας ὑλακὰς τοῦ βασιλικῆς κυνηγίου;

Ἀποβαλὼν τὴν νεότητά του, ὁ Ἀλφόνσος οὐδὲν ἐ-
κέρδιτεν· ἐξ ἐναντίας δὲ μάλιστα ἡ ὑπερία του ἐξησθε-
νήσε, καὶ συγχρόνως ὁ ἀθλιὸς νοῦς του συνεσκοτίζε-
το ἐπὶ μᾶλλον. Μόλις καὶ μετὰ βίας ἐδύνατο νὰ
καταβῇ τῆς ἀμάξης του, καὶ νὰ βαδίσῃ ἐν βῆμα χω-
λαίνων. Καὶ ἐλεύσε ἀΐεις ἦν ὁ ἀθλιός, παρουσιαζό-
μενος αὐτὸς μόνος ὡς πρόμαχος τῆς πατρίδος ἀπέ-
ναντι τοσούτων ἰδιοτελειῶν καὶ εἰς τοὺς ξένους κατα-
προδιδόντων αὐτὴν κομμάτων.

Λέγεται ὅτι περιφέρονται εἰς τὰς βαθείας κοιλά-
δας τῶν Κεβεννῶν ἑλασινὰ τινὰ παιδία, γόνου φιλῆς
θεηλάτου, καχεκτικὰ καὶ λεπρά. Τ' ὄνομα των αὐτὸ
καὶ μόνον, ἀποδιδόμενον εἰς τινὰ, εἶναι ὕβρις ἡ δει-
νοτάτη. Κατ' ἐσχάτην δὲ καταδρομὴν τῆς ἀποκριφου
νεμέσεως, ἥτις ἐμφυσᾷ τὴν δυστυχίαν εἰς αὐτὰ των τὰ
σπάργανα, καὶ μακρύνει τὸν ὁδοιπόρον τοῦ μονήρους
τὰν τάφου, γεννῶνται πολλάνκις τυφλὰ, καὶ μετὰ ταῦ-
τα τῶν ὁρέων ὁ ἀνεμὸς τοῖς ἀφαίρει καὶ τὴν ἀκρίην.
Τότε δὲ ἀπαντῶνται διὰ στενωπῶν ἐρήμων πλανώμε-
να· ἡ καταιγὶς ἀναρυσθῶσα τὰ ῥάκη των, ἀπογυμνῶ
τὴν οἰκτρὰν των ἰσχυρότητα. Τούς πόδας των σχίζου-
σιν οἱ γάλικες τῶν ὁδῶν, καὶ τοὺς καθαϊμάτσουσιν·
ἡ δὲ χεὶρ των ψηλαφίοντα ἀπαντᾷ καὶ ἀρπάζει τῶν
δένδρων τὰ φύλλα, δι' ὧν ἐλπίζουσι νὰ κατευνάσω-

σι τὴν ἀκρόεστον βουλὴν τῶν. Διάγουσι δὲ ἄγχε-
τα καὶ ἀνέστια, διότι ὁ μὲν πατὴρ τῶν ἀπέθανε, καὶ
τὰ δὲ τῆς του λευκαίνουσι τὸν πυθμένα ἀγνώστου τινὸς
χαράδρου, εἰ δὲ ἀδελφοὶ τῶν δὲν τὰ γνωρίζουσι. Καὶ
ὁμῶς, τὰ θυμάτα ταῦτα τῆς δημιουργίας, καὶ αὐτὰ
φέρουσιν ἐν ἑκαστοῖς παρήγορον βάλασμον, τὴν ἀναλ-
γησίαν. Διὰ τὴν στέρεσιν τοῦ ἡλίου δὲν λυποῦνται,
διότι ποτὲ δὲν τὸν εἶδαν. Ἡ δ' ἀκοή τῶν ἀντελαμβάνετο
μόνον τοῦ μυκωμένου ἀνέμου τῶν κορυφῶν, καὶ προ-
τιμῶσι νὰ μὴ τὸν ἀκούωσι. Πολλὰκις δὲ διαβάτης τὰ
βλέπει κατερχόμενα τοὺς τραχεῖς βράχους καὶ τερε-
τιζοντα μονότονόν τινα ψαλμῳδίαν. Τέλος δὲ ἴσταν-
ται, καὶ ἀρχίζουσι, στροφόμενα περὶ αὐτὰ, χορὸν ἀ-
κατονόμαστον καὶ ἀλλόκοτον, καθ' ὃν δινοῦνται καὶ
περιστρέφονται μέχρις οὗ τοῖς ἐπιλείψῃ ἡ πνοή, ἡ μέχρις
οὗ ὁ ποῦς τῶν, ὑπὸ τῆς θείας εὐσπλαγχνείας ἐδηγη-
θείς, εὖρη ἀντὶ τοῦ ἐδάφους τὸ κενὸν κρηνοῦ ἀχα-
νοῦς, ὅπου παύει ἡ βάσανός τῶν.

Τοιοῦτος ἦν ὁ Ἀλφόνσος. Ἡ παραφροσύνη τὸν ἀ-
πῆλλαττε τῆς δυστυχίας, καὶ εἰς τὸ χεῖλος τοῦ κρη-
νοῦ ἔψαλλε καὶ ἐχόρευε.

Τὴν ἡμέραν ἐκείνην πρὸ πάντων ἦν διατεθειμένος
εἰς εὐθυμίαν, διότι οἱ σωματικοὶ πόνοι τοῦ εἶχον πρα-
ϋνθῇ πρὸς ὀλίγον, καὶ ἔσπευτε νὰ ὤφελθῃ ἀπὸ τῆς
προσωρινῆς τῶν ταύτην διάληψιν. Ὁ δὲ Καστελμελ-
χώρας, ὅστις ἐνίοτε ἐδείκνυτο συγκαταβατικὸς πρὸς
τὸν βασιλέα, τῷ εἶχαν ἐπιτρέψει νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν
ἐπιθυμίαν του, ἀναγγέλλων μεγάλην ὑποδοχὴν εἰς
οἶκον τοῦ ὑπουργοῦ. Πάντες λοιπὸν οἱ δεκτοὶ εἰς
τὴν αὐλήν, συνεκλήθησαν.

Ὁ Ἀλφόνσος καθήμενος ἐπὶ καθέδρας ὑψηλῆς, θρό-
νου ἐπεχούσης τόπον, εἶχε πρὸ ποδῶν του δύο νέους
κῦνας, ἐγγόνους τοῦ περιφύμου Ῥοδρίγου, περὶ οὗ ἐ-
γένετο λόγος ἐν τῷ πρώτῳ μέρει τοῦ παρόντος διη-
γήματος. Πληρὸν δ' αὐτοῦ ἐκάθητο ὁ Καστελμελ-
χώρας, ἡπλωμένος ἐπὶ δίφρου θαυμάσιος.

Ὅλοι οἱ παρεστώτες προσῆλθον ἀλληλοδιαδόχως
εἰς προσκύνῃσιν τοῦ Βασιλέως. Τὸν πρέσβυν τῆς
Ἰσπανίας ἐδέχθη ὁ Ἀλφόνσος μεσιδῶν εὐγενῶς.

— Δὸν Καίσαρ, τῷ εἶπε, δίδω καὶ τὴν Ἑστρα-
μαδούρα μου, ἀκόμη καὶ τὰς Ἀλγάρβας μου διὰ τὰς
γαίας σας τῆς Ἀνδαλουσίας. Τί ταῦροι, δὸν Καίσαρ,
τί ταῦροι!

— Ἐγὼ ἀκόμη τινὰς, ἀπεκρίθη ὁ Ἰσπανὸς, καὶ
περὶ ὧν, μέχρι τοῦ ἐσχάτου, ἄς διατάξῃ ἡ Υ. Μ.

— Πολλὰ καλὰ, εἶπεν ὁ Βασιλεὺς. Καὶ ἐγὼ πρὸς
ἀνταμοιβὴν θὰ σὰς ὀνομάσω Ἰππότην τοῦ Στερεώματος.

— Ὁ Δὸν Καίσαρ ἀπεσύρθη διαστρέφων τὸ πρόσω-
πον. Μετ' αὐτὸν δὲ προσῆλθεν ὁ Φανσαῦς.

— Σὰς ἀπαλλάττω τοῦ χειροφιληματος, μυλόρδε,
ἀνέκραξε μακρὸθεν ὁ Βασιλεὺς. — Μὰ εἰ δὲ Δίος
(Παναγία μου!), εἶπε ταπεινοτέρᾳ φωνῇ, — ὁ Ἀγγλος
αὐτὸς ὁ μανδρόσκυλος χωλαίνει ὅπου εἶναι τρόμος! ἤθελα
νὰ πηγαίνω νὰ κρεμασθῶ ἀν' ἐχλώαινα ποτὲ
τόσον φοβερά . . . Μυλόρδε, πῶς εἶναι ἡ ἀδελφὴ μας
Αἰκατερίνα;

— Ἡ Μεγαλειοτάτη βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας, εἶναι
ὕγις, βασιλεῦ.

— Καὶ ὁ κρεμάλας ὁ Κάρολος, ὁ γαμβρός μας;

— Ὁ Μεγαλειότατος βασιλεὺς, — ἂν τοῦτο ἐννοῇ
ἡ Μεγαλειότης σας διὰ τῶν λέξεων τούτων, εἶναι
ὡς ἀπαιτεῖται διὰ τῆς Ἀγγλίας τὴν εὐδαιμονίαν.

— Ναὶ δά! Εἶπεν ὁ Ἀλφόνσος. Ἀδιάφορον, Μυ-
λόρδε, μὲ εἶναι ἀδιάφορον . . . Εἰπέτε με, ὑπάρ-
χουν εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ ἄλλοι πολλοὶ καμπού
ρηδες τόσον ἀσχημοὶ ὅσον εἰσθε, Μυλόρδε;

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας τὸ πρόσωπον τοῦ Ἀγγλου
ἐγίνε πελιδνόν.

— Ἡ Μεγαλειότης σας, εἶπε προσπαθὼν νὰ μει-
διάσῃ, μὲ τιμὰ ἀποτεينوμένη μετὰ τῆς οἰκειότητος
πρὸς ἐμὲ . . . φεθεῖμαι μὴ κινήσω τῶν παρόντων
τὸν φθόνον.

Ὁ Ἀλφόνσος ἐχασμῶθη, καὶ ἔκαμε σχῆμα ἐμπαῖ-
νον δι' ἐδαρύνετο.

Καθ' ἣν δὲ στιγμήν ὁ Ἀγγλος ἐπέστρεφεν εἰς τὴν
θέσιν του, ἀπήντησε τὸν μοναχὸν εἰσερχόμενον.

— Τί νέα; τῷ εἶπε κρυφίως.

— Σιωπῇ, ἀπεκρίθη ὁ μοναχός. Αὐριοι θὰ σὰς
ἀποκριθῶ, κύριε πρέσβυ, . . . καὶ τίς εἶδε ποῖον
τίτλον πρέπει αὐριοι νὰ σὰς δώσω;

Τὸ μέτωπον τοῦ Φανσαῦς ἠθρίασε, καὶ τὸ δόλιον
καὶ ὑποκριτικὸν τοῦ μειδίσματος ἐξαπὼν ἐριπτάμενον πάλιν
ἐπὶ τοῦ ἀκανθώδους τοῦ μύστακος.

Ε'.

Ὅπλον μοναχοῦ.

Ὁ μοναχὸς ἐπρεχώρει βραδείως, τὴν κεφαλὴν μὲν
ὕψηλὴν ἔχων, ἀλλὰ τὴν καλύπτραν ἐπ' αὐτῆς κα-
τεδισπασμένην, καὶ διήλθε διὰ τοῦ σμήνους τινῶν αὐλι-
κῶν, εἰτινες ἀπὸ σέβας ἐνταυτῷ καὶ φέρον ἑμακρύ-
νοντο ἀνοίγοντές τω τὸν δρόμον.

Ἀρχίζεις δ' ἐμπρὸς τοῦ βασιλέως καὶ σταυρώσας
τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ στήθους,

— Ὁ θεὸς, εἶπε, διαφυλάττει τὴν Ὑμετέραν
Μεγαλειότητα.

— Εὐχαριστῶ, πάτερ ἄγιε, ἀπεκρίθη ὁ Ἀλφόνσος.
Σὰς ἀνταποδίδω τὴν εὐχὴν σας προθύμως. Ὁ θεὸς
διαφυλάττει τὴν αἰδεσιμότητά σας.

Οἱ αὐλικοὶ ὅλοι ἡρώτων ἀλλήλους διὰ τοῦ βλέμ-
ματος, ὡς ἑκατοντάκις ἐπραξαν τοῦτο:

— Τίς εἶναι ὁ ἄνθρωπος οὗτος;

Ὅλοι ἡρώτων, ἀλλὰ κἀνεῖς δὲν ἤξευρε ν' ἀπαντήσῃ.

— Φίλε, εἶπεν ὁ Ἀλφόνσος, κλίνων πρὸς τὸ εὖς
τοῦ Καστελμελχώρα, δὲν ἐπεθύμεις νὰ γνωρίξῃς τί
πρόσωπον κρύπτει ἡ καλύπτρα τοῦ αἰδεσιμωτάτου;

Εἰς τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ Καστελμελχώρα διεγράφη
σπινθηροβόλος ἡ ἐπιθυμία, ἀλλὰ δὲν τὸ ἀπέδειξε,
καὶ ἀπεκρίθη μετὰ προσποιητῆς ψυχρότητος.

— Τὰ μυστήρια τῆς αἰδεσιμότητός του δὲν μὲ ἀ-
ποβλέπουσιν. Ἀλλ' ἂν εἶναι ἡ θέλησις τῆς Ὑμετέρας
Μεγαλειότητος, θὰ τὸν προστάξω ν' ἀποκαλυφθῇ.

— Ὁ οἶκος οὗτος εἶναι οἶκός σας, κύριε, ἀπεκρίθη
ὁ Μοναχός, ἀλλ' ἡ αἵθουσα αὕτη φέρει τοῦ Βασιλέως
τὸ ὄνομα, καὶ εἰμὶ ἐδῶ ὑπὸ τὴν προστασίαν του . . .
Ἄν ἐπροστάξετε δὲν θὰ ὑπήκουα.

— Καὶ ἂν ὁ βασιλεὺς αὐτὸς σὰς ἐπροστάξῃ; . . .
ἤρχισε λέγων ὑπερηφάνως ὁ αὐλικός.

Ὁ μοναχὸς ἐτόξευσε τότε πρὸς τὸν Ἀλφόνσον τὸ
βλέμμα του, καὶ ὁ βασιλεὺς ἀνεσκήρτησε καὶ συνε-
παράχθη ὡς παιδίον τρέμον ὑπὸ βλέμμα μέντορος
αὐστηροῦ.

Ὁ Μεγαλειότατος δὲν θέλει διατάξῃ, εἶπεν ὁ
μοναχός μετ' ὀργὴν διάτορον καὶ βραβείαν.

Ὁ Καστελμελχώρας ἐδάγκασε τὰ χεῖλη του. ὁ δὲ
μοναχὸς χαιρετήσας ἀπεσύρθη καὶ ἐκάθησεν εἰς ἑδραν
μεμακρυσμένην ὀπίσθεν τοῦ αὐλικοῦ.

Κύριοι, ἀνέκραξεν ὁ Βασιλεὺς, στενοχωρίαν
αἰσθανόμενος ἐκ τῆς ἐντυπώσεως τοῦ βλέμματος τοῦ
μοναχοῦ, — ἐδῶ δὲν ἡμποροῦμεν ν' ἀναπνεύσωμεν.
Ἄς καταβῶμεν νὰ περιπατήσωμεν εἰς τοὺς κήπους.

Δέσμοι, Μέλλα, τὴν χειρὰ σου. Ἄς πηγαίνωμεν! Κατέβη δὲ χωλαίνων τὰς βαθμίδας ἐφ' ὧν ὑψοῦτο ἡ ἔδρα του, καὶ διήλθε τὴν αἶθουσαν.

— Μυλόρδε, εἶπε, διερχόμενος πλησίον τοῦ Φανσαύου, σὰς ὠμιλήσαμεν περὶ τῆς καμπούρας σας μὲ ἀπερισκεψίαν ἀξιοκατάκριτον. . . Ἀλλὰ παρηγορούμεθα, διότι δὲν εἴπομεν κἄν τίποτε περὶ τῶν ποδῶν σας. Ἐλπίζω ὅτι θέλετε εὐγνωμόνως ἀναγνωρίσει, Μυλόρδε, τὴν κατὰ τοῦτο ἐγκράτειάν μας.

— Τῇ ἀληθείᾳ, μυλόρδε, ἀνέκραξεν ὁ δὸν Καῖσαρ δὲ Ὁδίζ, ἐπιθεωρῶν μὲ βλέμμα σαρκαστικὸν τὰς διαστροφάς τοῦ Ἀγγλου κνήμας, — Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης μαζὶ σας τὰ ἔχει σήμερον.

— Ἡ ὑμετέρα ἐξοχότης ἀπεκρίθη ὁ Φανσαῦος, ἤκουσε ποτὲ τὸ ὄνομα τοῦ Αἰσώπου, ἐνδὲς ἀνοστανωρῶπου τῶν παλαιῶν καιρῶν;

— Ὅχι, Μυλόρδε.

— Τοῦτο δὲν μὲ ἐκπλήττει ἐκ μέρους τῆς ἐξοχότητός σας. . . Ὁ Αἰσώπος ἐκεῖνος ἦτον Θράξ τὸ γένος καὶ καμπούρης, καὶ διήγεν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Βασιλέως Κροίσου, ὅπου ὑπῆρχον καὶ πολλοὶ ὠραῖοι νέοι, τινὲς αὐτῶν Μάλιστα πρέσβεις.

— Τί μὲ μέλει; ἐρώτησεν ὁ Δὸν Καῖσαρ.

— Ἱστορίαν σὰς διηγοῦμαι, αὐθέντα. Ὁ Αἰσώπος ἦτον ἀπχηρότατος, καὶ οἱ ὠραῖοι νέοι, ὧν τινὲς ἦσαν καὶ πρέσβεις, τὸν ἐχλεύαζον.

— Τῷ ὄντι; . . .

— Μάλιστα, αὐθέντα. . . Ἐκεῖνος δὲ διὰ τὰ τοῦς ἐκδικηθῇ, τοῖς ἔλεγε διὰ μύθων ἀγγινουστάτων ὅτι ἦσαν ἀνόητοι. . . Ὁμιλῶ περὶ τῶν ὠραίων νέων τῆς αὐλῆς τοῦ Κροίσου, ὧν τινες ἦσαν καὶ πρέσβεις.

— Καὶ τί δηλοῖ τοῦτο; ἐκραξεν ὁ δὸν Καῖσαρ, ἐννοῶν τῆς διηγήσεως τὴν ἐφαρμογὴν.

Συγχρόνως δ' ἐψιλάφησε καὶ τὴν μακρὰν τολεδικὴν σπάθην του. Ἀλλ' ὁ Φανσαῦος μακρόθεν τῷ ἀπεύθυνεν εἰρωνικὸν μειδίαμα, καὶ ἐξῆλθε.

Ὅλοι εἶχον ἐγκαταλείψει τὴν αἶθουσαν κατόπιν τοῦ βασιλέως, μόνος δ' ὁ Καστελμελχώρας δὲν εἶχε κινήθῃ ἀπὸ τὴν θέσιν του. Ἐμείνει δὲ καθήμενος, καὶ ἀκουσίως ἡ κεφαλὴ του ἐκκλινεν ἐπὶ τοῦ στήθους του. Διέμεινε δὲ πολλὴν ὥραν βεθυθισμένος οὕτως εἰς σκέψεις βαθείας καὶ δυσaréστους.

Αἴφνης ἀνύψωσε τὴν κεφαλὴν, καὶ εἰς τὸ βλέμμα του ἐφαίνετο φλέγων θυμός.

— Δὲν θὰ ὑπῆκουα! ἐψίθυρισε, βιαίως κτυπῶν τὴν γῆν μὲ τὸν πόδα του. Τίς τολμᾷ νὰ μοὶ ὀμιλήσῃ οὕτως ἐνδὲς τοῦ οἴκου μου. . . ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. . . ἐνώπιον τῆς αὐλῆς πληθούσης; . . . Τίς εἶναι ὁ ἄνθρωπος οὗτος; . . . Τὴν ἀστραπὴν ἥτις ἀκοντίζεται ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του κἄπου εἶχα ποτὲ τὴν ἰδῆ. . .

Μνήμη, — συγκεχυμένη μνήμη μὲ περιπετὰ ὅτι ἄλλοτε ποτὲ ἤκουσα τὴν φωνὴν του.

Εἰς τὰς τελευταίας ταύτας λέξεις ὁ Καστελμελχώρας ἀνεσκήρτησε καὶ ἐπιστράφη, διότι ἡσθάνθη χεῖρα ξένην στηριζομένην ἐπὶ τοῦ ὤμου του. Ἡ χεὶρ αὕτη ἦν ἡ τοῦ μοναχοῦ.

— Ἡ μνήμη σας δὲν σὰς ἀπατᾷ, κύριε κόμη, τῷ εἶπε· μὲ ἠκούσατε ἄλλοτε.

— Τίς εἶσαι; ἀνέκραξεν ὁ Καστελμελχώρας.

— Τοῦτο, ἐγὼ τὸ ἡξέωρα.

— Εἶσαι φίλος μου; εἶσαι ἐχθρὸς μου;

— Οὔτε ἐχθρὸς οὔτε φίλος.

Ὁ μοναχὸς ἐσιώπησε, καὶ ὁ Καστελμελχώρας ἔμεινε σιωπῶν ἐπίσης. Ἐμείνον δὲ οὕτως ὁ εἰς τοῦ

ἄλλου ἀπέναντι, ὡς δύο παλαισταὶ διαμετρούμενοι διὰ τοῦ βλέμματος πρὶν ἀρχίσῃ ἡ πάλη.

Ὁ Καστελμελχώρας ὡς νεανίας ἔγινεν ἔτι ὡς ἐφηβὸς προεμήνυνεν. Εἶχεν ἔξοχον κάλλος, καὶ τὸ λαμπρὸν ἐνδυμα τὸ καλύπτον τὸ ἐντελὲς σῶμά του ἐφαίνετο πολυτελέστερον ἔτι διὰ τὴν μεγαλοπρέπειαν μετ' ἧς ἐφορεῖτο. Ἡ ὄψις του ἦν ἐπίσημος, τὸ μειδίματ' αὐτοῦ ἐπαγωγόν, καὶ τὸ βλέμμα του, καθ' ὅσον ἐθώπευεν ἢ ἠπειλεῖ, ἐνέπνεεν ἢ ἀγάπην ἢ φόβον. Ἐν γένει δηλαδὴ ὁ Καστελμελχώρας ἦν αὐλικός, τὸ πρότυπον τοῦ αὐλικοῦ. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου ἦν καὶ ἄλλο ἀκόμη. Ἦν κατὰ τοὺς τρόπους ἀληθὲς μεγιστάν.

Ἀλλ' οἱ παρατηροῦντες αὐτὸν ἐκ τοῦ σύγγενος, ἀνεκάλυπτον διαφοροῦμένον τι καὶ ἀκατανόητον, ἐμπνέον μυστηριώδη ἀποστροφὴν· διότι ἐν ᾧ τὸ μειδιάματ' αὐτοῦ ἦν εἰλικρινές, τὸ μέτωπόν του ἀπερικάλυπτον, ἐν ᾧ δλοῖ τοῦ προσώπου του οἱ χαρακτῆρες ἐφερον εὐγενείας τύπον, ὅπισθεν τοῦ προσώπου τούτου ἐκρύπτετο οὕτως εἰπεῖν ἄλλο δεύτερον, καταψευδόμενον καὶ μορφάζον· ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς εἰλικρινείας διωράτο ἡ ἐπίπονος καὶ ἐκμεμαθημένη ἐπιτήδευσις· ὑπὸ τὴν εὐγενῆ τῶν τρόπων ἀφέλειαν ὑπεφαίνετο ἡ προμελέτη καὶ ὁ ὑπολογισμός· καὶ εἰς τὸ μειδιάματ' αὐτοῦ ἐνεκρίσσετο πανουργία.

Ὅταν εἴμεθα παῖδι ἐπλησιάζαμεν ἴσως ὅλοι ποτὲ εἰς ἄλλοντα ὅσσανον ῥόδον, διαχέοντα εἰς τὴν ἐσπερινὴν αὔραν τὰ θελκτικὰ του ἀρώματα, καὶ ἐθαυμάσαμεν πῶς ἐταλαντεύετο ἐπὶ τοῦ πωδῶδους στελέχους του, πῶς ἔνευε μετὰ χάριτος, κλινῶν ἀλληλοδιαδόχως πρὸς τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ οὐρανοῦ τὴν ἐρυθρὰν καὶ γνοῶν στεφάνην του· καὶ μὲ διεσταλμένους τοὺς ῥώθωνας, μὲ τὸ βλέμμα, μὲ ἀκόρεστον ὀφθαλμὸν, ἰστάμεθα ἐμπρὸς του, καὶ νὰ τὸν κόψωμεν δὲν ἀπετολμῶμεν. Τέλος ἐξετείνομεν τὴν χεῖρα.

Ἀλλ' αἴφνης ἐκ τοῦ θυσαύου τῶν ῥόδων, μεταξὺ τῶν δύο καλλίστων, ἀνεπτήδα κεφαλὴ ὑποπράσινος, τοξεύουσα γλῶσσαν διαχιδῆ καὶ δέξιαν. Ὑπὸ τὰ ἄνθη ἐκάθευδεν ὄφρις.

Οὕτως ὑπὸ τὸ λαμπρὸν τοῦ αὐλικοῦ προσωπεῖον ἐκρύπτετο ἰδιότης ἀποτρόπαιος καὶ ψυχρά.

Μακρόθεν διακρίνεται μόνον τὸ θέλητρον, ἡ χάρις, τὸ ἄρωμα. Ἀλλ' ἐκ τοῦ πλησίον, μεταξὺ δύο μειδιαιμάτων ἀνεφαίνετο ἡ ἰοδόλος αἰχμὴ τοῦ βέλους.

Τοῦ δὲ μοναχοῦ τὸ πρόσωπον ἐκρύπτετο ὅλον ὑπὸ τὴν καλύπτραν τοῦ ῥάσσου του, ἀλλὰ τὸ σχῆμά του κατήγγελλεν ὑπερῆφάνειαν ἴσην κἄν μὲ τὴν τοῦ Καστελμελχώρα, καὶ ἀταραξίαν πολὺ ἀνωτέραν. Ἀμφότεροι ἦσαν, ὡς οἱ πλείστοι τῶν Πορτογάλλων, ἀναστήματος κατωτέρου τοῦ μεσαίου. Ἀλλὰ τοῦ μὲν Καστελμελχώρα τὸ σῶμα ἐδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὑπόδειγμα ἐντελεστάτου εἰς ζωγράφον, τοῦ δὲ μοναχοῦ τὸ εὐσταθὲς βάδιμα ἀπεδείκνυν ὅτι τὸ ῥάσσον ἐκάλυπτεν εὐκινήσιαν καὶ ῥώμην.

Ὡστε ἂν πάλη ἐδύνατο νὰ ὑποτεθῇ μεταξὺ ὑπηρέτου τῆς ἐκκλησίας καὶ αὐλικοῦ, αἱ πιθανότητες ἡθελον εἶσθαι σχεδὸν ἰσόρροποι.

Ὁ Μοναχὸς ὠμίλησε πρῶτος.

— Κύριε, εἶπεν, οἱ πρὸς τὸν βασιλέα λόγοι σας μοὶ ἐφάνησαν ὡς πρόκλησις, δι' ὃ ἀπήντησα εἰς αὐτούς. Ἀλλ' ὅταν εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον τοῦτον εἶχον προθέσεις εἰρηνικάς· ἡρχόμην μάλιστα νὰ σὰς ζητήσω μιᾶς στιγμῆς ἀκρόατιν. . . Εὐδαρστεῖσθε νὰ μὲ ἀκούσητε;

(ἀκολουθεῖ)